

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selo-
burgova ul. — Tel. 8492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: pri kolodvoru
št. 90.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja „Jutra“ izhaja vsak
ponedeljek zjutraj. — Naroča se
posebej in velja po pošti preje-
mana 4 Din. po raznašalcih de-
stavljena 5 Din mesečno.
Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 6. Telefon
št. 8122, 8123, 8124, 8125 in 8126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190
Rokopisi se ne vračajo. — Oglaš po
tarifu.

PRED SESTANKOM NARODNE SKUPŠČINE

Prihod slovenskih poslancev v Beograd — Prvi seji Narodne skupščine bo predsedoval posl. Spinčič — Določitev kandidatov za senatne volitve v dravski banovini

Beograd, 6. decembra. v. Davi so pri-
peli v prestolnico v ljubljanskim jutra-
njim brzovlakom v Pullmannovem vozu,
okrašenem z zelenjem in trobojnicami,
s parminutno zamudo narodni poslanci
iz dravske banovine, skupno z obema
ministroma gg. dr. Albertom Kramer-
jem in Ivanom Pucljem. Ob prihodu je
pozdravila slovensko parlamentarno de-
legacijo večja skupina beograjskih Slo-
vencev, ki so želeli novim poslancom
uspešno delo. Na kolodvoru je sploh
vladalo živahno vrvenje, ker so novoiz-
voljeni poslanci po veliki večini prispeli
še v teku današnjega jutra v Beograd,
kjer so sedaj že domala polnoštevilo
zbrani.

Po namestitvah v hotelih je odšel
večji del slovenskih poslancev k službi
božji v katoliško cerkev. Maševala sta
narodna poslanca župnik Barle in prof.
Pavlič. Po službi božji so šli poslanci
v skupščinsko poslopje, v katerem je že
danes bilo zelo živahno. Poslanci so si
ogledali okusno opremljene prostore
ter se živahno razgovarjali o prvem se-
stanku nove Narodne skupščine.

Danes se je zlasti govorilo o vpraša-
nju predsedstva prve seje parlamenta.
Vse kaže, da bo vodil jutrišnje prvo se-
jo narodni poslanec g. Spinčič, ki je
najstarejši med poslanci in bo baš na
Stefanovo pel biserno mašo. G. posla-
nec Spinčič je star 83 let. Njegova če-
stljiva oseba zbujala splošno zanimanje
tako med poslanci kakor tudi med ob-
činstvom, ki ga je živahno pozdravlja-
lo na njegovem sprehodu. G. Spinčič je
tudi eden najstarejših parlamentarcev
v novi skupščini, saj je znano, da je bil
še pred vojno dolgo časa član dunaj-
skega državnega zbora ter se je kot po-
slanec že takrat odločno zavzemal za
jugoslovensko politiko, zlasti v času de-
klaracijskega gibanja, ter je z vso močjo
podpiral Jugoslovanski klub v nje-
govi borbi proti Avstriji.

Opoldne so obiskali poslanci dravske
banovine ministrstvo za gradbe ter so
v sejni dvorani te palače imeli pri g.
ministru dr. Kramerju daljši razgovor
o aktualnih političnih vprašanjih. Se-
stank je vodil minister g. Puclj in so
se ga udeležili vsi poslanci. Razen tega
so razpravljali poslanci dravske banovi-

Hitlerjeva prizadevanja v inozemstvu

Hitler skuša pridobiti inozemstvo za svojo akcijo na zahtevo veleindustrije — Brüning ni pripravljen izpremeniti dosedanje zunanje politike

Berlin, 6. dec. v. Prihod Adolfa Hitler-
ja v Berlin, ki je postal znan po sprejemu
angleških in ameriških novinarjev v hote-
lu „Kaiserhof“, je zbudil v političnih kro-
gih veliko senzacijo. Zanimivo je, da zla-
sti nemški nacionalisti niso ničesar vedeli
o njegovem prihodu in da motre v Hugen-
bergovi okolici zunanje-politično udeležo-
vanje narodnih socialistov s preseneče-
njem.

Nedavna Hugenbergova izjava, da se
mora stremenje po ojačenju desnice na-
domestiti z delom za ojačenje nemške na-
cionalne ljudske stranke ter ironični od-
govor Hitlerjevcev sta dokazala, da harz-
burška fronta v resnici več ne obstoja.
Vprašanje je samo, ali ne silijo morda
vodstva narodne socialistične stranke nji-
hovi podporniki v težki industriji, naj son-
dira v inozemstvu teren za kasnejšo na-
rodno-socialistično zunanjo politiko, ker
dostikrat kolebajo, katero izmed obeh
opozicijskih desničarskih strank, narodne
socialiste ali nemške nacionalce, naj po-
pinajo nadalje. Ti ljudje iz težke industri-
je namreč ne želijo riskirati, da bi nalagali
svoj denar v stranko, ki bi zadelo v ino-
zemstvu na nepremostljive težkoče, kate-
re bi trajno ogrožale njeno moč.

Hitler je poslal svoje zaupnike v Lon-
don in v Rim, da bi izposloval od inozem-
stva obljubo, da bo ostalo pri morebitnem
vstopu narodnih socialistov v vladu vsaj
rezervirano. Trdi se, da se bo glavni ured-
nik lista „Völkischer Beobachter“, ki se
mudi v Londonu, vrnil v Nemčijo preko
Pariza, kjer se je v času svetovne vojne
mudil še kot ruski državljani in kjer bo
skušal najti stikov s tamošnjimi gospodar-
skimi krogi, nadalje da je odnatoval po
Hitlerjevem naročilu v Rim neki dr. Nie-
wand.

Izjave, ki jih je Hitler podal angleškim
in ameriškim novinarjem, naj bi pospeše-
vale namen teh potovanj v inozemstvo.
Zanje se je odločil, ko je prejel od Rosen-
berga iz Londona poročilo, da je naletel
tamkaj na veliko nezaupevanje in da ga ni
hotel sprejeti noben odgovoren politik.
Hitler se sedaj zato sam osebno prizade-
va, da bi razprši nezaupevanje v inozem-
stvu, kakor pa je razvidno iz poročil an-
gleških in ameriških novinarjev, postopa
pri tem tako nespretno, da bo morda do-
segel ravno nasprotno. Njegova zagotovi-
la o legalnosti načrtov narodne sociali-
stične stranke ne zanimajo več, pač pa se
nasprotno smatrajo kot otroški diletanti-

zem njegovi poizkusi, da bi predstavil
javnosti Francijo kot politično izsiljeval-
ko ter ustvaril med Francozi in drugimi
velesilami nasprotstva v pojmovanju re-
paracijskega vprašanja.

V vladnih krogih so mnenja, da so Hit-
lerja pregovorili k njegovim zunanje-poli-
tičnim podjetjem svetovalci, ki hočejo
igrati za vsako ceno nekakšno vlogo in ki
smatrajo skorajšnji pričetek reparacijskih
pogajanj v Baslu za primeren trenutek,
v katerem bi mogli zbuditi pozornost ino-
zemstva. V teh krogih so mnenja, da ne
bodo osebe katerekoli vlade smatrale Hit-
lerjeve zasebne akcije kot resne. V ber-
linskih uradnih krogih so že dostikrat
občutili kot nelojalnost, ker so bile v ino-
zemstvu objavljene izjave, ki so vzbujale
vtis, kakor da bi se izven Nemčije priprav-
ljali za načelno izpremembo nemške zuna-
nje politike. Odločno za njeno smer se
morejo smatrati le pogajanja, ki jih bo
vodil državni kancelar dr. Brüning kot
zunanji minister. Če bi se narodna sociali-
stične akcije izkazale kot ovira, bodo po
mnenju vladnih krogov pač še pravočasno
zavržene.

Berlin, 6. decembra. AA. Hitlerjev trud,
da pride v stik z javnim mnenjem v ino-
zemstvu, komentirajo v vseh tukajšnjih li-
stih in v nemških političnih krogih. Sploš-
no prevladuje sodbda, da smatra Hitler pri-
like za prevzem oblasti v Nemčiji kot ugo-
de in da hoče zdaj dobiti le še pristaneke
javnega mnenja v inozemstvu — prav tako
kakor svoje čase Mussolini, preden je izve-
del pohod v Rim. Obstojta pa mnenje, da
niso točne vesti, ki se širijo v inozemstvu
o možnosti skorajšnjega Hitlerjevega pre-
vrata. Hitler ima, pravijo, vso možnost, da
pride do oblasti v Nemčiji, toda le na za-
konit način. Le na tak način bi lahko dobil
na svojo stran državno brambo in policijo,
ki bi jo potem mogel popolnoma priklju-
čiti nacionalnemu socializmu.

Zdi se, da računa Hitler s tem, da bi
utegnile okoliščine prisiliti nemški držav-
ni zbor, da se sestane še pred februarjem
in da bi Brüningova vlada doživela v par-
lamentu nezaupevanje. V takem primeru, mi-
slijo Hitler, bi bilo čisto izključeno, da ne bi
pozvali nacionalnih socialistov, naj pre-
vzamejo vladno.

Če pa bi Brüningova vlada hotela potem
vladati dalje brez parlamenta in odgoditi
pruške volitve, ki naj se vrše v marcu pri-
hodnjega leta, je verjetno, da bi Hitlerjeve
ekskluzivne izjave državnemu prevratu, ki bi bil
nekaj podobnega, kakor Mussolinijev po-
hod v Rim.

Poljsko-jugoslovensko prijateljstvo

Zunanji minister dr. Marinković o svojem posetu v Varšavi

Beograd, 6. dec. M. Po tridnevem biva-
nju na Poljskem se je danes vrnil v Beo-
grad zunanji minister dr. Vojta Marinković.
Na kolodvoru so ga pozdravili poljski po-
slaniki na našem dvoru z vsem svojim oseb-
jem ter vsi višji uradniki našega ministri-
stva zunanjih poslov.

Zunanji minister dr. Vojislav Marinković
je s svojim posetom na Poljskem izredno
zadovoljen. Novinarjem je izjavil:
O sprejemu, ki sem ga bil deležen na
Poljskem, moram reči, da je bil mnogo več
nego prirščjen, ker ni predstavljal samo
službenega, ampak splošno javno mnenje
in razpoloženje. Moj obisk se je smatral
kot znak prirščnega razmerja med našima
vladama in državama. Z mojim posetom se
je to prirščno razpoloženje med Poljsko in
Jugoslavijo na prav poseben način tudi na

Seja vlade

Beograd, 6. decembra. AA. Danes od 10.
do 12.50 se je vršila pod predsedstvom
predsednika ministrskega sveta in ministra
notranjih zadev g. Petra Živkovića seja
ministrskega sveta. Na seji so razpravljali
o tekočih zadevah.

Novi zakoni

Beograd, 6. dec. n. Danes so bili objav-
ljeni naslednji zakoni: Zakon o dopolnitvah
zakona o Privilegirani agrarni banki, iz-
premembe zakona o likvidaciji agrarne re-
forme na veleposestvih, izpremembe zakona
o državnem računovodstvu, izpremembe
zakona o neposrednih davkih, izpremembe
zakona o carinskih tarifih, izpremembe za-
kona o kolonizaciji južnih krajev, izpre-
membe zakona o pošti, telegrafu in telefo-
nu, zakon o državni razredni loteriji, zakon
o državnem monopoli in zakon o prometu
s filmi.

Za zaščito domače produkcije

Beograd, 6. dec. n. V odborovi dvorani
beograjske občine se je vršila dopoldne
konferenca državne zveze obrtnikov, tr-
govcev in industrijcev usnjarske stroke.
Namen te konference je organizirati akci-
jo, da se delovanje zveze razširi tudi na
vse ostale stroke in svrhu močnejše zašči-
te domače proizvodnje. Konferenci je
predsedoval čevljarški mojster Josip
Friedl, ki je očrtal pred vsem cilj konfe-
rence. Docela napačno je mišljenje, je po-
vdarjal, da je inozemsko blago boljše od
domačega. Propagandno delo za domačo
proizvodnjo je v interesu države, ki za-
hteva, da ostane denar doma. Ostali go-
vorniki so nato enako povdarjali važnost
načela »Svoji k svojim« in nevarnost uvo-
za inozemskega blaga za domačo proi-
zvodnjo. Predsednik obrtne zbornice Milan
Stojanović je naglašal, da se po vsem
svetu vrši energična borba za potrošno
domačega blaga. Tudi delegati Narodne
odbrane so naglašali isto potrebo.

Ustanovitev jugoslovensko - ruskega kluba

Beograd, 6. dec. p. V Pozorišni ulici št.
14, kjer ima prostore klub Poljsko-jugoslov-
lige, je bil danes svečano otvorjen jugo-
slovensko-ruski klub. Klub ima iste cilje,
kakor predvojni rusko-srbski klub v Beo-
gradu. Te lepe svečanosti sta se udeležila
patriarh Varnava in vladika Dositej ter
mnogo najuglednejših beograjskih oseb. K
otvoritvi je prišlo tudi mnogo odličnih ru-
skih beguncev v naši državi.

Ženevska konferenca za pobijanje brezposelnosti

Ženeva, 6. decembra. AA. Brezposelnost
na komisija mednarodnega urada za delo,
ki bo bržkone zasedala tri dni, se sestane
7. decembra t. l. Komisija ima 12 članov
in sicer po 4 zastopnike vlad, delodajalcev
in delavcev.

Na tem zasedanju bo komisija proučevala
razvoj pokreta, ki se je začel proti brez-
poselnosti, in možnosti, kako naj bi se bo-
le uredilo vprašanje delovnega časa na po-
dlagi mednarodnih pogodb. O tem bo po-
ročal Albert Thomas, ravnatelj mednarod-
nega urada za delo. Orisal bo dosedanje
delo, ki je bilo storjeno v tej smeri, in v
svojem poročilu primerjal sedanje stanje
vprašanja znižanja delovnega časa z brez-
poselnostjo.

Mednarodne bančne konference

**Sestanki zastopnikov svetovnih bank — Odmev Hitlerjevskih pusto-
lovčin v Ameriki**

Paris, 6. decembra. Včeraj je prisel sem
angleški zastopnik v Youngovem odboru
sir Layton, ki se je davi sestel z vodilnimi
politikami in finančniki. Kakor poročajo, pri-
de v kratkem v Pariz tudi ameriški dele-
gat za konferenco mednarodnih bank v
Berlinu Albert H. Wiging, ki bo razpravljaj
s pariškimi finančniki o nemških imobil-
iziranih kreditih. Od včeraj se mudi v Pa-
rizu tudi angleški zastopnik za berlinsko
konferenco. Sestel se je z reprezentanti
francoskih bank.

Tako se v Parizu sestajajo zastopniki
svetovnih bank in vse kaže, da ti sestanki
niso povsem slučajni.

Ženeva, 6. decembra. J. Jutri se
v Baslu sestane svetovni odbor finančnih
strokovnjakov, ki se je ustanovil po Youn-
govem načrtu, da dožene, ali je Nemčija še

Hooverovi predlogi za razorožitev

Ženeva, 6. nov. č. V tukajšnjih ameri-
ških političnih krogih so se razširile go-
vorice, da ni izključena možnost, da pride
poleg državnega tajnika za zunanje zade-
ve Stimsona v Evropo tudi predsednik dr-
žave Hoover, da se udeleži razorožitvene
konference, ki se odrti 2. februarja pri-
hodnjega leta. Ameriški državni predse-
dnik bo, kakor pravijo, predložil pomemb-
ne predloge o redukciji in omejitvi obo-
roževanja. Hoover obsega baje na konferen-
ci za razorožitev obrazložiti načrt, po ka-
terem naj bi se gradnja velikih linijskih
ladij, ki je bila z ameriškim sporazumom
l. 1922 omejena, a vendarle še dopuščena,
povsem prepove in izključi iz sistema voj-
nih mornaric.

Požar v budimpeštanski papirni tvo- rnici

Budimpešta, 6. decembra. s. Velik požar
je včeraj popoldne popolnoma uničil tvo-
rnico za odpadke in predelavo papirnih
ostankov Bünzl & Biach. Materialna škoda
znaša približno poldrug milijon pengov.

Železniška nesreča v Pragi

Praga, 6. decembra. Danes ob pol 7. zve-
čer se je pripetila na velikem predmestnem
kolodvoru Smichovu železniška nezgoda, ki
sicer ni zahtevala smrtnih žrtve, vendar
pa je bilo veliko število oseb ranjenih. Ko
je težak osebni vlak zavozil s precejšnjo
brzino pod peron kolodvoru, strojevodja za-
radi dežja in splozkih tirnic ni mogel pra-
vočasno ustaviti vlaka, tako da je skoraj
z nezmanjšano hitrostjo zavozil in odbil
na koncu perona. Velika večina potnikov
je bila že pripravljena za izstop in je pri-
čela, ko je videla, da se vlak ne ustavlja,
v strahu skakati iz vagonov, pri čemer je
bilo precej oseb poškodovanih. Drugi pot-
niki v vagonih pa so dobili poškodbe od
prtljage, ki je popadala s polic. Doselej se
je prijavilo 32 oseb, med katerimi je 13
resno ranjenih in jih je bilo treba z rešil-
nimi avtomobili odpeljati v bolnico.

Devizna olajšava Nemčiji

Berlin, 6. decembra. AA. Da ustreže že-
ljam trgovcev in industrijcev pri zavaro-
vanju deviznih tečajev je nemška držav-
na banka sklenila ustanoviti posebno pi-
sarno za terminsko poslovanje z devizami.
Naloga te pisarne bo spravižiti trgovske
in industrijske tvrdbe v medsebojno zve-
zo v svrhu terminskih nakupov in prodaje
deviz. Bankam ta pisarna ne bo na raz-
polago.

Milijarda dolarjev za pobijanje gospodarske krize

Washington, 6. decembra. d. Potrjuje se
vest, da bo v poslanci kongresu predse-
dnik Hoover predlagal osnovevanje korpor-
acije s kapitalom milijarde dolarjev, ki naj
bi dajala potrebni podjetej ali pa gos-
podarskim panogam kredite in tako po-
magala prestat javno gospodarsko krizo.

Med podpisom pogodbe:
desno naš vnanji minister
dr. Marinković (X), levo
poljski vnanji minister Za-
leski (X)
Pogajanja v Varšavi so vz-
budila v vsem političnem
svetu največjo pozornost.
Nemški oficijozni listi piše-
jo, da je to prvi korak do
vstopa Poljske v Malo an-
tonto

Italijan častni predsednik bolgarskih invalidov

Rim, 6. dec. n. Kakor javlja fašistični tisk,
so bolgarski invalidi na svojem 14. kongre-
su v Soliji izvolili za častnega predsedni-
ka svojega društva predsednika italijanskih
vojnih invalidov Del Croixa. Italijanski tisk
poudarja, da je to imenovanje najboljši do-
kaz simpatij med Italijo in Bolgarijo.

Demanti o proglasitvi rumunskega princa Nikolaja za poljskega kralja

Varšava, 6. decembra. s. Listi objavljajo
odločen demanti vesti, ki je izšla v »Acti-
one Francaise« in v poljskem listu »Ilustro-
wany Curier Codzienny«, po kateri je na-
meravana poroka brata rumunskega kralja
princa Nikolaja s starejšo hčerko maršala
Piłsudskega in po kateri bi se princ Nikolaj
proglasil za poljskega kralja. Istočasno ob-
javljajo listi demanti o isti zadevi, ki je
podpisan od predsednika vladnega bloka
Slavika.

Propaganda za oborožitev Nemčije

Berlin, 6. decembra. AA. Stahlhelm na-
merava organizirati 60.000 sestankov za
propagando za zopetno oborožitev Nem-
čije.

Podaljšanje madžarskih posojil

Budimpešta, 6. decembra. g. Predsednik
centralne nemških denarnih zavodov baron
Friderih Korany je včeraj odpotoval v Lon-
don, kjer bo ostal približno teden dni. Ka-
kor je Korany na včerajšnji gospodarski
konferenci ministrov sporočil, so se poga-
janja, ki so se vršila z inozemskimi upniki
v Budimpešti v svrhu podaljšanja kratko-
ročnih posojil, večinoma končala ugodno,
tako da je sedaj nastala potreba, da se ta
pogajanja nadaljujejo in končajo v inozem-
stvu. V to svrhu je Korany odpotoval v
London.

Porušenje Odrašnikove katedrale v Moskvi

Moskva, 6. decembra. g. Včeraj popoldne
so z dinamitom pognali v zrak eno najzna-
menitejših zgradb Rusije, katedralo Spasi-
telja, ki je bila zgrajena l. 1812 v spomin
na požar v Moskvi in na propast pohoda
Napoleona v Rusijo. Eksplozija je bila ta-
ko močna, da se jo slišalo po vsem mestu.
Prej so v okrožju enega kilometra zapri
prostor s policijo in z vojak. Mnogo šip
je bilo pobitih od močnega zračnega pri-
stiska. Na mestu katedrale bodo zgradili ve-
liko sovjetsko kongresno palačo.

Miklavževa nedelja v Ljubljani

Ljubljana, 6. decembra.

Sobotni večer je bil močno zajet od miklavževanja. Po številnih prireditvah za male so prišli v objem Miklavževe milosti in v krepilne črne parkijevke tudi odrasli. Miklavževih večerov je bilo toliko, da jih naš poseben poročevalec tudi z avtomobilom ne bi mogel vseh obiskati (in je zato miklavževal kar doma). Prednjačila so seveda sokolska miklavževanja, ki imajo že tradicijo, med članstvom pa itak vlada prava družinska harmonija.

Nedelja je zadisala po snegu in Ljubljanci ga tudi napovedujejo za skorajšnje dni, kajti tlak v mestu je bil že dopoldne — moker... Navzlic občutnemu mokrenju hladu jo je popoldne ubralo precej Ljubljancov na izlet, mnogi so mahali tudi na edino sportno prireditev na igrišču Ilirije. Razpoloženje je bilo bolj pozno jesensko, kakor zimsko.

Karambol med avtom in motociklistom

Dopoldne okrog 11.30 se je pripetil na Sv. Petra čisti hud karambol, ki pa je k sreči ostal brez hujših posledic. V onem času sta privozišla v precej naglem diru po Sv. Petra cesti motociklist in njegov prisednik, istočasno je pa krenil iz veže hotela Soča neki avtomobilist. Avtomobil je sicer vozil počasi, toda vozača na motorju, ki sta vozila po desni, sta preveč hitela in tako je bil karambol nelagodnih. Motociklist se je od strani zaletel v avtomobil in zaneslo ga je v stransko ulico, kjer sta oba vozača odletela z motorja, mimogrede je pa motor podiri tudi nekega pasanta. Motociklist, ki je sedel spredaj, se je nekoliko poškodoval na glavi, dočim je bil pasant poškodovan na nogi. Oba so prenesli v bližnjo vežo, kjer so jima nudili potrebno pomoč, izkazalo se je pa, da intervencija reševalne postaje ni potrebna. Poškodovanci so v domači oskrbi. Motor sam je bil nekoliko poškodovan, na avtomobilu se je zvil blatnik.

Razne nezgode

V ljubljansko bolnico so prepeljali poljskega dlnarja Antona Koviča, rojenega 1883 in stanujočega v Zaborštu pri Dobu. Doma mu je padel težak hrastov hloď na desno nogo in mu jo hudo poškodoval.

Drugi ponesrečenec je zidar Nikola Kodolja, rojen 1899 v Budanju in stanujoč v Mali Dolnarski ulici št. 4 v Ljubljani. Na cementnem tlaku je padel in si poškodoval desno nogo.

Sinoči je v Zgornji Šiški št. 74 na domačem dvorišču napadel 30letnega strugarja Jožeta Krviska nekdo z nožem in ga sunil v glavo. Krviska so morali prepeljati

v bolnico, k sreči je pa poškodba lažje narave.

Na policiji je vladal danes popoldne mir, policija kljub miklavževanju ni imela prilike za intervencijo, pa tudi reševalna postaja je imela danes ves dan mir.

Ljubavni regiment pride jutri v Ljubljano

Ljubljana, 6. decembra.

V seriji lepih in izbranih filmov, ki jih ima na sporedu Elitni kino Matica, napoveduje uprava za turek premiero prav lepega in mlédnega filma »Ljubavni regiment«. Film nas vodi v življenje v kadetnicah in nam opisuje zgodbo mlade grofice Scanagatijeve, ki se je žrtvovala za svojega brata, ki bi moral postati oficir, pa je raje študiral glasbo. Namesto da bi šel, kakor je želel oče, v kadetnico, Mlada grofica je tedaj šla namesto brata v vojašnico in preživela tam polna tri leta. Tik pred imenovanjem za častnika je bila zamenjava odkrita in mlada grofica-kadet je šla namesto v garnizijo pred oltar in se poročila z mladim častnikom Lorencom.

Tvorci filma so isti moštvi, ki so izdelali opereto »Dvoje src v 3 taktu: produkcija tvrdka Superfilm v Berlinu, režiser Bolvari glasbo in 4 sifaine šlagerje pa je komponiral Robert Stolz. V glavnih vlogah nastopajo priljubljeni filmski umetniki: mala srčkana Dolly Haas Gustav Fröhlich in Tibor Halmai. Vesela in humoristična vsebina filma bo vedno ušla vsakomur. Poleg tega preveva ves film sladka Stolzova glasba. Film je bil v Zagrebu na sporedu celih 20 dni in publika se kar ni mogla ločiti od njega. Ker bo naval za ta film velik in premiera že v turek na praznik, priporočamo občinstvu, da si vstopnice omisli že v prednoga v teku ponedeljka pri blagajni Elitnega kina Matice od 11. do pol 13. in od 16. do 19. ure.

Film ZKD »Črni ciklon« z dresiranimi konjički se vprizori še na praznik ob 11. dopoldne! Z malokaterimi filmi je ZKD tako ustregla mladini in odraslim, kakor je to storila s filmom »Črni ciklon«. Kier nastopajo lepi dresirani konjički: »Črni ciklon«, »Trepet prečice« in »Ladve«. Nedeljska predstava ob 11 je bila skoro čisto razprodana in ZKD je žela nhalavo vseh. Na splošno želijo bo tedaj film »Črni ciklon« predvajati še v turek ob 11. toliko v Matici Cene so nizke da si vsakdo lahko ogleda ta spored. Zlato si priporočamo mladini, ki bo našla mnogo zanimivega, lepega in zabavnega na filmu z iskrimi konjički.

Oes dan je bila vsa družina s doma, doma so ostali le 4 mladoletni otroci in 17 letna služkinja Šuštarjeva Ana. Ta je imela baš opravke v hlevu, ko je začela zunanjo pomoč. Šla je gledat in je prestrašena opazila, da je skedenj v plamenu. Na njeno kričanje so prihitali sosede in pomagali pri gašenju, kar pa ni nič zaleglo. Še gasilci, ki so bili poklicani iz Kresnic, Senožec in Ribč, niso mogli ugasiti divjega elementa. Rešili so le del živine, nekaj živali pa so morali zaradi opeklin zaklati. Poslednjo Slatnarju je zgorela vsa domačija, mnogo žita, 20.000 kg slame, 50.000 kg sena in vse poljsko orodje in gospodarski stroji. Škoda je cenjena na 110.000 Din, zavarovan pa je bil Slatnar le za 15.000 Din.

O drznem požigalcu — ljudje so uverjeni, da se je nad Slatnarjem maščeval neznan tujec — so bili obveščeni litjski orožniki ki so odšli takoj na zasledovanje.

Z nesrečnim pozorelcem, ki je postal žrtev zlobne roke tik pred zimo, sočustvuje ves okolja.

Liliana Dobri-Hristova

Koncert bolgarske pianistke Liliane Dobri-Hristove bo drevi ob 20. v Filharmonični dvorani. Na sporedu bodo Beethovnova sonata op. 110, Debussijevih 7 preludijev in Chopinova Sonata v h-molu. Dobri-Hristova, ki je nastopala v raznih koncertih po Bolgariji, v Beogradu, Nemčiji in Franciji, ima odlično francosko šolo in najlaskavejše ocene. Sediži vseh vrst se dobe v Maticni knjižarni.

Krst Jugovičev

Ljubljana, 6. decembra.

Manica je kakor mravilja: vedno se giblje, zmerom nekaj znaša, vsak čas nas preseneči s kako novo stvarjo. To pot nam je napisala »Krst Jugovičev«, narodno igro v treh dejanjih s posebnim oziranjem na Sokolsko. Dejanje je postavila v sedanost, v našo vas. Prodiranje sokolske ideje med naš kmetski stan in lepa ljubavna zgodba sta gibal te njene igre.

Pokaže nam starega korenjaka Balanta, ki odklanja vsako novotarijo in dela vse po svoji glavi. Zaveda se, da ima denar in trdnost, nezadolženo domačijo. Svoji hčerki Minki išče primerneža ženina in se ne ozira na njene srčne težave. Balant je pač tip starega kmeta, skopega in ošabnega, vendar pa se v igri izkaže, da je pod trdo skorjo skrito kleno jedro.

Njegova verna družica Jera je zlato srce, prava slovenska kmetska mati, ki gara od zore do mraka, si odtrga vsak grizljaj od ust, da pomaga drugim, vendar pa podpira tri ogle domačije. Nežno ljubi svojo ediničko Minko, spoštuje svojega moža — mu pa tudi v obraz pove, ko stariči sili hčerko k poroki z bogatim človekom, ki ga ta ne ljubi: tudi jaz bi se lahko poročila z bogatim, pa sem le tebe vzela! Seve stari sivec to kar nekako preslihi!

Peter, mlad mož, ki ga je izučila svetovno vojna, je glavni junak zgodbe. Težko se preživlja na svojem majhnem posestvu. V časih zaslužnega odpora pa premišlja, kako bi odpravil razne grde navade svojih sovrstnikov. Nedeljsko popivanje in pretpavanje fantov mu ni po volji. Rad jih ima in hotel bi jim pomagati. V Sokolskv najde pravo zdravilo. Trudi se na vso moč, da bi pridobil predvsem vaško mladino. Kako trdo je tako delo, ve vsak, kdor pozna kmeto. Po eni strani se mora otresti grdih kmetov in praznih ugovorov, po drugi strani pa ga bolj odklonilno stališče sivca Balanta glede ljubljene Minke.

Manica pravi spretno izpelje dejanje v pravo smer.

Uprav največji Petrov nasprotnik, bogati in naduti snubač Tone — pomore Petru do izpolnitve njegovih želja.

Razšli namreč starega Balanta na njegovi najbolj ranljivi točki: v svojem pohlepu gre brskat po zemljiški knjigi. Da se prepriča, kako in kaj stoji Balantovina. To pa je ponosnemu starcu preveč. In ko ga nekoč v pijanem stanju nahruši in se ga celo deansko loti, je konec.

Peter med tem pridno agitira in pridobiva tal med vaščani. To mu omogočata njegova vztrajnost, treznost, marljivost in poštenost. Izgledi včelo!

Pastir Blaže, navihani, dovipni stari, skrbi vedno za dobro razpoloženje in je nekak tih Petrov agitator.

Petru se posreči, da zbere možko in žensko mladino, da celo otroke in jih v lepem nagovoru navduši za ustanovitev Sokola.

Krolaž Zdošek, mestni poverjenik Sokola pripravi na Petrov poziv v vas in navdušuje zbrane nove Sokole za veliko delo, opominja jih k slogi in k zvestosti njihovega prvemu starosti — kraljeviču Petru.

K splošnemu navdušenju se oglašati stari Balant in pristopi z ženo in hčerko k Sokolu, Petra pa še posebej osreči »privoljenjem, da vzame njegovo hčer Minko za ženo.

Igra se konča z navdušeno sokolsko pesmijo.

Maničin »Krst Jugovičev« je pisan zelo spretno, prijetno in poljudno. Igro preveva od početka do konca vder optimizem in to je gotovo velika odlika tega dela, saj ravno optimizma in vere nam v današnjih dneh manjka.

Igro toplo priporočamo podeželskim odrom. Sokolski ideji pa je napravila Manica s svojim delom še prav posebno uslugo. Zato pa naj si ga oklenejo vsi sokolski odri, služijo jim bo kot uspešno propagandno sredstvo za ustanavljanje kmetskih sokolskih društev.

Obžalovanje bolgarske vlade

Likvidacija spora zaradi napada na naše poslaništvo in konzulat v Sofiji

Beograd, 6. decembra. M. Zumanje ministrstvo je izdalo snodi naslednjo objavo: Povodom demonstracij pred jugoslovenskim poslaništvom dne 27. preteklega meseca je zunanje ministrstvo naročilo kraljevemu poslaniku v Sofiji, naj predloži protestno pismo bolgarskemu zunanjemu ministru, v katerem naj poudari da je nemarnost bolgarske vlade in oblasti, ker niso pravočasno podvezle potrebne ukrepe za zaščito poslaništva, ter zahteva dolžno zadoščenje in kaznovanje odgovornih oseb.

Na ta protest je zastopnik bolgarskega zunanjega ministra v Beogradu izročil zastopniku zunanjega ministra dr. Marinkovića naslednji odgovor bolgarskega zunanjega ministra:

»Prejel sem vaše pismo z dne 28. t. m., v katerem protestirate proti demonstracijam dne 27. p. m. pred jugoslovenskim poslaništvom. Med drugim si pridržujete pravico zahtevati eventualne naknadne ukrepe za poravnava žalostnega incidenta.

V odgovoru na vaše pismo imam dober namen zagotoviti vam, da bolgarska vlada globoko in iskreno obžaluje dogodke in jih ostro obsoja kot delo nesposobnih in izživajočih ljudi. V dokaz tega svojega pojmovanja je vlada takoj odredila notranjemu ministru, naj osebno izrazi svoje obžalovanje, ter svojemu zastopniku, naj bo tolažec tega čustvovanja pred jugoslovensko vlado.

Na žalost sem primoran naglasiti, da vaše pismo ne sprejema na znanje gornji postopek notranjega ministra in da vsebuje ugotovitve, ki se ne strinjajo popolnoma z mojimi informacijami glede na zadržanje bolgarske vlade in bolgarskih oblasti ter ukrepov, ki so jih podvezle, kakor tudi glede na objektivne pogoje, pod katerimi se je zgodil žalostni incident.

Verujem, da vam je znano, da je vlada prepovedala vse manifestacije in da so bile te, ko so se pričele, onemogočene, pri tem je bilo rantenih nekaj stražnikov.

Da bi se odkrili krivci in primerno kaznovali, se je izvršilo mnogo aretacij in odredila naštrojita preiskava, ki je še v teku. Upokojen je bil račelnik mestnega okraja, v katerem stoji zgradba jugoslovenskega poslaništva, odstavljena sta bila tudi dva orožnika narednika.

Napoved izjavljam, še enkrat obžalovanje vlade zaradi incidenta, ki se je zgodil, in vam pri tem zagotavljam, da bo bolgarska vlada postopala v tem smislu ne samo ker se zaveda svoje dolžnosti, temveč tudi v iskreni želji, da dokaže svoj čvrsti namen, ohraniti najbolj korektno in prijateljske odnose s sosedno jugoslovensko kraljevino.

Upam po tem pojasnitvi in po tem, kar je vlada doslej že napravila v tej stvari, da naši odnosi, ki odgovarjajo dobro poimovanim interesom obeh držav, ne bodo mogočnost plemiške oligarhije. Baje ima ta struja močno zaslonbo v vojski, zanjo pa je tudi kmečko ljudstvo, v kolikor se na Madžarskem sploh govoriti o politični zavednosti kmečkega ljudstva. Vlada skuša s svojimi skopimi izjavami o zločinških pripravah diskreditirati gibanje, vendar ji ne bo mogoče utajiti dejstva, da so tudi častniki aktivno sodelovali v zaroti.

Poročila o poskušnem prevratu poznavalec stvari niso prišla izmenada. Ves čas po trisanosnem miru je pešica plemičev s polnimi rokami trčila državno imetje in varala ljudstvo s prazno nado na skorajšno revizijo mirovne pogodbe. Po reviziji da bo Madžarska vpostavljena v prejšnjih mejah in madžarsko megalomanijo bodo zopet plačevali podjarmljene narodnosti. Pri takem gospodarstvu so se razmere tako poslabšale, da je nastopil neenadni preokret isti nacionalisti, ki so bili doslej najtrdnjša opora vlad, so se dvignili proti nji in jo hoteli vrči. Predsednik nove vlade bi bil poslanec Budavary, vojno ministrstvo bi prevzel general Hajtos, znan iz Windischgrätzove afere, ko je kot knežnik vojaškega skladišča Vannay je imel nalogo, da opremi in oboroži 1000 zarotniških bojnikov, ki bi imeli priti v soboto skrilav v Budimpešto ter biti na razpolago vojske za zarotnike, ki so bili osebno števili v Szolnoku in Kečkemetu. Uratno se za vrača vest, da bi bila v zaroti zapletena tudi vojska, vendar je bilo aretiranih nekoliko višjih častnikov in se s celo zadevo bavi izključno vojaško sodišče.

Po vseh podatkih sodi, je imela zarota namen vrči Karolyjevo vlado, ki je samonadaljevanje Bethlenovega režima, ter opreti na malega Sloveka, malega meščana in kmeta. Obupni gospodarski in politični položaj Madžarske so hoteli nacionalisti iz tabora »prebujenih Madžarov« porabiti za uvedbo nove diktature, ki bi omejevala vse-

Objave

Nov grob. Pri Devici Mariji v Polju je v soboto po kratkem bolehanju umrla gospa Nežika Kavčičeva, soproga upokojenega nadučitelja enega naših najstarejših šolnikov Pogre. Blage pokojnice bo danes ob 16. Naj ji bo ohranjen najlepši spomin žalujočim naše iskreno sožalje!

Tovarišice! Danes bo pevska vaja ženskega akademskega pevskega zbora točno ob 9. v balkonski dvorani na univerzi. Pridite vse točno!

Miklavžev ples trgovskih nameščencev Z. P. N. J. drevi v vseh prostorih Uniona od 20. do 3. jutraj. Darila se sprejemajo danes ves dan v Unionu!

1588

Mariborski nedeljski dogodki

Otvoritev umetnostne razstave kluba »Brazda«

Maribor, 6. decembra.

Danes ob 11. je bila v mali dvorani pivovarne Union slovesna otvoritev prve razstave umetniškega kluba »Brazda«. Povabljeni goste in posetnike, ki so se zbrali v nenavadno velikem številu, je pozdravil predsednik kluba g. Radivoj Rehar, ki je orisal pomen ustanovitve kluba in prvo njegovo razstavo in naprosil podžupana g. Rudolfa Golouha kot zastopnika zadržanega župana g. dr. Lipolda. Da razstavo otvori. Gospod podžupan je otvoril razstavo in obljubil, da bo tudi mestna občina podpirala stremeljenja naših umetnikov, nakar so si povabljeni gostje in drugi posetniki ogledali slike in kipe. Razstavilo je osem slikarjev in kiparjev okrog 72 del. Zastopani so umetniki Viktor Cotič, Anton Gvajc, Karel Jirak, Ivan Kos, Janez Mežan, Franc Ravnikar, Albert Sirk in Ante Trstenjak. Obisk je bil ves dan zelo dober in so bile nekatere slike tudi že prodane.

Današnja nedelja je potekla v znamenju Miklavževega veselja. Že v soboto se je pripeljal iz nebeskih višav Miklavž s spremstvom in obiskal velike in male. V veliki kazinski dvorani so se zbrali mariborski sportniki in se prav dobro zabavali. Miklavževi večeri so se razen v Mariboru vršila seveda tudi v Krcvinci, Studenci in na Pobrežju. V Narodnem domu pa so v soboto zvečer pričakali Miklavža člani turistskega kluba »Triglav«.

V nedeljo dopoldne je bila otvoritev božičnega bazarija, ki ga je priredilo podporno društvo za revne učence v veliki unioński dvorani. Popoldne je pa bila čajanka z zelo pestrim sporedom. Številnemu občinstvu so pripravili lep zabavni popoldanski orkester deške meščanske šole, posebnih simpatij sta pa bila deležna mlada Inka in Marček, ki sta si osvojila simpatije vseh navzočih.

Na policiji so imeli mir. V zapor je romala 20letna Herminca, ki je neki ženski ukradla denarnico s 520 Din. Herminca je skesano priznala tatvino. Trgovec Puhar je pa nasledel zvitemu gplufu, ki mu je odnesel več namiznih irtov in drugih predmetov v vrednosti 2530 Din.

Mariborski novi občinski svet

Maribor, 6. decembra.

Včeraj ob 17. se je vršila izredna seja mariborskega občinskega sveta v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu je bila zapisnega novoimenovanega načelnika g. dr. Lipolda, podnačelnika g. Rudolfa Golouha in novoimenovanih mestnih in občinskih svetovalcev. Zapisnega g. župana je izvršil občinski svetnik in zastopnik okrožnega inšpektorja g. dr. Poljanec s primer nim nagovorom nakar je završil župan g. dr. Lipold podžupana g. Rudolfa Golouha, mestne svetnike gg. Karla Puglja Henrika Sabotvja in dr. Ferdia Millerja in občinske svetnike gg. dr. Miloša Vauhniko, Franca Perica, Ivana Kravosa, Dragotina Rogliča, Rada Lenarta, Dragotina Pogodnika, Ferda Preljega, Frana Spraha in dr. Rapotca, dočim so se gg. Fran Pagon, inž. Josip Dolenc in Karel Wesiak opravičili. Po prišegi je g. župan pozdravil odpo-

slanca bana g. dr. Poljanca in v daljšem govoru zrelkol prošnjo vsem posebno no voimenoivanim mestnim in občinskim svetnikom naj posvete vse svoje sile blagru mariborske mestne občine. Pozval je pristone naj ustaeojo in zaključio visokemu kraljevskemu domu trikrat »živio« Banskí svetnik g. dr. Poljanec je nagovoril zatem v iskrenih besedah novoimenovanega župana, podžupana, mestne in občinske svetnike ki jim je izročil ključne mesta in jim želel pri odgovornem delu za blagor mestne občine vso srečo. Ob koncu svojega nagovora jih je pozval k uspešnemu delu in jim čestital k imenovanju.

Za urisrčni nagovor se je zahvalil župan g. dr. Lipold s prošnjo, naj sporoči banu zahvalo in ga zagotovi, da bo občinski svet vedno delal po intencijah banske uprave zavedajoč se ne samo dane brisete temveč tudi dolžnosti in odgovornosti ki jo je prevzel G. župan je zatem ponovno nagovoril svetovalce s prošnjo, naj iskreno sodelujejo vedno in vsespovsod posebnost v posameznih oledkih. V govoru je zlasti naglasil da hoče občinski svet štediti na vse strani, vendar na tudi štednja ne sme prekoračiti meje kjer to ne more biti v blagor mesta. S proračunom hoče dokazati da občina ne bo šla mimo tistih, ki so pomoči najbolj potrebni.

Po svečani prišegi je sledila izredna seja z dnevnim redom: dopolnilne volitve v posamezne oledke. V prvi oledki sta bila izvoljena kot člana dr. Vauhnik in dr. Rapotec, kot namestniki pa Pugelj, Pagon Peric, dr. Müller, Hohnič in Favaj v drugi oledki kot člani podžupan Golouh dr. Kieser, Sprah Roglič, v tretji inž. Jelenc in dr. Vauhnik v četrti Pagon Peric, Dražar Lenart, Tavčar in Oset v peti Roglič, Kravos, Lenart in Peric v disciplinski oledki kot predsednik dr. Müller kot predsednikov namestnik dr. Rapotec kot namestnik dr. Vauhnik v šolski odbor dr. Kieser in dr. Rapotec, v ubožni svet Sabotv in Pugelj, v mladinski svet Peric in Osvatič, v gledališki oledki dr. Vauhnik in Sabotv, v pododseki za mestno električno podjetje Pugelj, dr. Vauhnik in Oset, v pododseki za linarno in avtobusno podjetje Pugelj, Tavčar in Sabotv, v tržni oledki Golouh dr. Müller in Oset, v konalski oledki Golouh in Roglič kuratorji. Vseme se je povečal in pride vani že dr. Strmšek v odbor za študijsko knjižnico sta bila izvoljena dr. Rapotec in Sabotv, v upravnii odbor pa župan dr. Lipold podžupan Golouh dr. Kieser in Sabotv. V vseh odborih in kuratoriju, kjer so bili doselej samo predsedniki, so se izvolili tudi podpredsedniki.

Požig iz maščevanja

Kresnice, 6. decembra.

Žrtev brezvestnih pohajkačev, ki se klatijo po deželi, je postal kresniški posestnik Slatnar. Njegovo posestvo z gospodarskimi poslopji in hišo se nahaja pod malim hribčkom nad vasio. Te dni na vse zoroj je prišel k njemu neki poovotnik in ga prosil za pomoč. Tožil mu je, da nima ne službe ne denarja in ga je zaorosl, naj mu da prenočišče v hiši Slatnar pa se mu je opravičil, češ da ima preveč družine in da v hiši ni prostora, pač pa mu da na razpolago prator v skedenju.

Tuče pa se je nenadno razsrdil in je izjavil, da na mraz ne gre. Od slovesa je Slatnarju še zagrozil, da bo sam kmalu iskal stanovanje.

mogočnost plemiške oligarhije. Baje ima ta struja močno zaslonbo v vojski, zanjo pa je tudi kmečko ljudstvo, v kolikor se na Madžarskem sploh govoriti o politični zavednosti kmečkega ljudstva. Vlada skuša s svojimi skopimi izjavami o zločinških pripravah diskreditirati gibanje, vendar ji ne bo mogoče utajiti dejstva, da so tudi častniki aktivno sodelovali v zaroti.

Poročila o poskušnem prevratu poznavalec stvari niso prišla izmenada. Ves čas po trisanosnem miru je pešica plemičev s polnimi rokami trčila državno imetje in varala ljudstvo s prazno nado na skorajšno revizijo mirovne pogodbe. Po reviziji da bo Madžarska vpostavljena v prejšnjih mejah in madžarsko megalomanijo bodo zopet plačevali podjarmljene narodnosti. Pri takem gospodarstvu so se razmere tako poslabšale, da je nastopil neenadni preokret isti nacionalisti, ki so bili doslej najtrdnjša opora vlad, so se dvignili proti nji in jo hoteli vrči. Predsednik nove vlade bi bil poslanec Budavary, vojno ministrstvo bi prevzel general Hajtos, znan iz Windischgrätzove afere, ko je kot knežnik vojaškega skladišča Vannay je imel nalogo, da opremi in oboroži 1000 zarotniških bojnikov, ki bi imeli priti v soboto skrilav v Budimpešto ter biti na razpolago vojske za zarotnike, ki so bili osebno števili v Szolnoku in Kečkemetu. Uratno se za vrača vest, da bi bila v zaroti zapletena tudi vojska, vendar je bilo aretiranih nekoliko višjih častnikov in se s celo zadevo bavi izključno vojaško sodišče.

Po vseh podatkih sodi, je imela zarota namen vrči Karolyjevo vlado, ki je samonadaljevanje Bethlenovega režima, ter opreti na malega Sloveka, malega meščana in kmeta. Obupni gospodarski in politični položaj Madžarske so hoteli nacionalisti iz tabora »prebujenih Madžarov« porabiti za uvedbo nove diktature, ki bi omejevala vse-

Anglija odklanja carinska pogajanja s Francijo

Pariz, 6. dec. d. Angleska vlada je včeraj izročila francoskemu poslaniku v Londonu odgovor na francoski predlog, naj se prično carinska pogajanja med Francijo in Anglijo. Angleska vlada izraža pripravljenost, da sprejme francosko delegacijo za pogajanja, pavidla pa, da napravljajo trenutne težkoče zaključitve kakega dogovora nemogoče. Glede na to je francoska vlada, kakor poroča agencija Havas začasno opustila svojo namero, da bi odposlala že treti svoje delegate v London. S tem so namestna francosko-angleska carinska pogajanja odložena na nedoločen čas.

Spominjajte se slepih!

V znamenju Zamenhofove zvezde

Lepa proslava 10letnice agilnega Kluba esperantistov v Ljubljani — Uspela razstava literature o esperantiskem gibanju

Ljubljana, 6. decembra

Klub esperantistov v Ljubljani, ki je nekakša matica vseh esperantskih pokrovov v Sloveniji in ki je dal tudi pobudo za ustanovitve esperantskih klubov v raznih krajih dravstvenih banovine, je danes na slovesen način praznoval 10letnico svojega obstoja. Bil je to praznik pristašev vsečlovečanske in pacifistične ideje pokojnega dr. Zamenhofa za njegove pristaše pri nas, obenem je pa proslava pokazala, da ima esperanto pri nas vedno več prijateljev.

Uvod v proslavo je bil slavnostni občni zbor, ki se je vršil dopoldne v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti in ki so se ga udeležili odlični predstavniki naše javnosti ter delegati bratskih esperantskih klubov iz raznih slovenskih in drugih krajev v državi, med njimi iz Zagreba in Beograda. Osebnost je počastil proslavo svojim obiskom tudi predsednik esperantskih lig Jugoslavije g. dr. Maruci.

Zborovanje je otvoril predsednik ljubljanskega kluba g. Herkov, ki je v uvodu prav toplo pozdravil dvorno damo go. dr. Franjo Tavčarjevo, zastopnika mesetne občine občinskega svetnika g. Olupa, zastopnika ZTOI g. Ivana Bahovca, magistratnega uradnika g. Svetla, glavnega tajnika Delavske zbornice g. Uratnika, zastopnika Narodne strokovne zveze g. Kravosa, predsednika esperantskih lig dr. Marucija (živalno odobravanje) in delegate bratskih klubov. Predsednik je nato prečital udarnostno brzojavko Nj. Vel. kralju Aleksandru, kratko orisal velik pomen esperanta, poudaril vedno večje zanimanje za ta mednarodni jezik med Slovenci in se je zahvalil vsem, ki so delovali v klubu za širjenje esperanta.

Govor g. predsednika je bil sprejet z aplavzom. Za njim je povzel besedo za služni klubov tajnik g. Kozlevčar. V širokih obrisih je podal zgodovino Kluba esperantistov v Ljubljani v 10letni dobi obstoja, v uvodu poudarjajoč, da je bil esperanto znan Slovincem že pred svetovno vojno. Dokaz temu je prva slovenska esperantska slovnica Ljudevita Koserja, ki je izšla pred vojno, in važno zgodovinsko dejstvo iz predvojnega doba je gotovo tudi nagrobni spomenik Ivana Matiča v Zabreznici na Gorenjskem, ki je pisan v esperantu. Tajnik je nato poročal o ustanovitvi sedanjega kluba po vojni, o borbi in vztrajanju pešičke idealnih delavcev, o delovanju kluba, agilnih delavcev, o zaslužnem bivšem tajniku Fertiliu, poštvalnem delu predsednika Herkova, o vsem gibanju in delovanju kluba, izdaji knjig, slovnice in brošur, posebno je pa poudaril zasluge prof. Tavčarja za izdajo esperantsko-slovenskega in slovensko-esperantskega slovarja. Klub se mu je oddolžil za to delo s tem, da ga je imenoval za častnega člana. Govornik je poudaril, da klub vrši tudi veliko nalogo na kulturnem polju, ker prevajajo njegovi člani domača dela v esperanto. Tudi v tiskoprometnem pogledu vrši klub veliko misijo. Gotovo eno največjih njegovih del v tem pogledu je izdaja »Vodiča po Ljubljani« v esperantu. Zaključil je govornik svoj govor, da je Esperantski klub iz Ljubljane že danes znan po vsej domovini; toplo se je zahvalil časopisu in novinarjem, ki njegovo delo vsestransko podpirajo. Klub bo tudi v bodoče posvečal vse svoje sile v blagor človeštva in v prid svojega naroda.

Nato so klubu čestitali k proslavi v imenu Delavske zbornice njen tajnik g. Uratnik, ki je poudarjal, da se delavstvo pač najbolj zaveda važnosti esperanta, saj je mednarodni govor prvi korak k skupnosti vseh narodov, v imenu Narodne strokovne zveze g. Kravosa in v imenu ZTOI g. Ivan Bahovec, ki je dejal, da se tudi ZTOI zaveda važnosti esperanta v mednarodnem občevarju, in izrazil prepričanje, da bo kmalu prišel dan, ko se bodo vsi trgovinski stiki vršili v esperantu. Lep govor je imel g. dr. Maruci, ki je poročal o širjenju in vedno večjem upoštevanju esperanta po vsem svetu in je navajal, da je bilo nedavno na seji francoskih in alžirskih gospodarstvenikov zbornice sklenjeno, poslati vsem zbornicam v Evropi dopis, da začne korespondirati v esperantu in da navajajo trgovce k temu, da se prične esperanta. V imenu beogradskega društva je čestital k jubileju ljubljanskega kluba delegat g. Pre-

bil, v imenu zagrebskega (v esperantu) g. Rotkvič, v imenu mariborskega (v esperantu) prof. g. Rakuša, v imenu zagrebskega akademskega kluba (v esperantu) g. Lapena, v imenu brodske organizacije g. Homar, v imenu jeseniške gosp. Golobič, v imenu trboveljske g. Simič, za Logatec g. Tršar, in za Celje g. Skaberne.

Slavnostni nagovor je imel nato g. Kralj, ki je podčrtal zasluge prof. Tavčarja za izdajo obeh slovnice in predsednika g. Herkova za nesebično idealno delo in jima v imenu kluba izročil dve okusno izdelani častni diplomi.

G. Herkov se je vsem prisrčno zahvalil in zaključil lepo uspešno slavnostni zbor, nato so si pa gostje ogledali esperantsko raz-

Smrtna žrtev neprevidnosti na lovu

Pri pogonu na divje svinje je eden lovcev po nesreči ustrelil trgovčevega sina Sima Vrliniča iz Bojancev

Črnomelj, 6. decembra.

V petek se je sestala večja družba lovcev iz Vinice in okolice na pogon na divje svinje, ki so se sedaj, ko je pritisnila zima, zopet pojavile v večjem številu. V mladom bukovju, ki je prav gosto zaraslo, kjer se skriva posebno rada ta plaha divjačina, je treba posebno previdnosti pri streljanju.

Kakor običajno je del lovcev stal na svojih prostorih, drugi so pa stikali po gošči kot gonjači. Med zadnjimi je bil tudi mladi Bojanec Sina, sin znanega in uglednega posestnika in trgovca g. Steva

stavo v posebni sobi Delavske zbornice. Na razstavi je bilo zanimivo gradivo, ki je pričalo o uspešnem delovanju naših esperantistov. Med drugim smo videli razne revije, knjige in časopise. Veliko pozornost je vzbujal zlasti zemljevid Evrope, na katerem je točno označeno, kje je esperanto najbolj razširen.

Popoldne so se vršili prijateljski sestanki esperantskih društev Jugoslavije v salonu pri Mikliču. Na konferenci je bilo zbranih 15 delegatov, ki so razpravljali predvsem o esperantskem gibanju, o internih vprašanjih jugoslovenske centralne esperant. organizacije in o jugoslovenskem glasilu »Balkan Konkorde« ter določili tudi kraj prihodnjega kongresa. Kongres bo ob Binkošti v Slavonskem Brodu.

Ob 20. se je vršil slavnostni večer v Delavski zbornici, ki ga je posetilo številno občinstvo, zlasti simpatizerji esperantskega gibanja. Na sporedu so bile razne deklaracije in recitacije. Z uspehom so igrali tudi dvodejanski humoresko »Nur esperanto ne!«, katere avtor je prof. Franjo Modrijan. Pri prireditvi je sodeloval orkester »Zarja«. Po oficijelnem delu se je razvila prosta zabava s plesom.

Vrliniča iz Bojancev. Ker so prišli zverem na sled, je bil vsak lovec pripravljen na strel. Nesreča je hotela, da je posestnik I. M., ko je zaslišal v grmovju šum v domnevi, da se bližajo divje svinje, oddal proti grmu dva strela, ki sta pa smrtno zadela mladega Sima. Mladenič je samo globoko vzdihnil in se mrtev zgrudil na tla. Pomoč prestrašenih tovarišev je bila zaman.

Po mladem, nadebudnem fantu, ki je bil vnet Sokol in zaveden narodnjak, žaluje vsa okolica. Prizadejemu vrlému očetu in ostali družini iskreno sožalje!

Učiteljice pevke na turneji

Uspela koncerta v Karlovcu — Danes bodo pele učiteljice v Petrinji, jutri pa v Črnomlju in Novem mestu

Ljubljana, 6. decembra.

Davi so se podale z jutranjim dolenjem ob 7.25 naše učiteljice pevke, članice Učiteljskega pevskega zbora, na tridnevno pevsko turnejo, ki so jo otvorile v Karlovcu. Po prihodu so nastopile pevke najprej pred tamkajšnjo mladino, da jo seznanijo s sodobno mladinsko pevsko literaturo, zvečer pa so priredile koncert v Zorinem domu. V ponedeljek odidejo iz Karlovca v Petrinjo, kjer prirede ob 16. mladinski koncert, zvečer pa koncert za odrasle v Hrvatskem domu. Iz Petrinje bodo odpotovale v terek v Črnomelj.

V dokaz njihovega socialnega čustvovanja naj navedemo, da je čisti dobiček črnomeljskega koncerta namenjen za podporo pasivne Bele Krajine. Črnomeljski koncert bo ob 14.30 v tamkajšnjem Sokolskem domu. Nato odpotuje pevška družina še istega dne z vlakom do Novega mesta, kjer bo zvečer ob 20. nastopila v novomeškem Sokolskem domu.

Kljub temu, da so njegovi člani razkropljeni kot učitelji po vseh krajih banovine, je UPZ eden naših najbolj agilnih zborov in se člani kljub oddaljenosti pridno shajajo ob prostih dnevih v Ljubljani na pevске vaje, ki jih vodi znani dirigent profesor Srečko Kumar, zboru pa načeljuje poštvalni predsednik g. Drago Supančič. Zbor nima niti lastnih lokalov za vježbanje in je deležen bratskega gostoljubja v Glasbeni Matici, kadar pa so tam prostori zasedeni, v lokalih »Ljubljanskega Zvona«. Visoko umetniško stremenje mladega učiteljskega pevskega zbora upoštevajo vsi odlični činitelji. Pred nedavnim je ministrstvo prosvete s pohvalnim dekretom priznalo lepe uspehe UPZ in je priporočilo vsem učiteljskim dravstvenim banovine, naj podpira stremenje zbora. Prosvetno ministrstvo je zbor glede na njegovo visoko kvaliteto opustilo za to turnejo vseh državnih taks, prometno ministrstvo pa mu je naklonilo pravico do četrtinske železniške voznice.

Program, ki ga je naštudiral za to tur-

Miklavžev večer
S. K. Ilirije
DANES ZVEČER
v areni Narod. doma

Danes predprodaja za veliko
ROBERT STOLZOV
opere

Ljubavni
regiment

Opereta z najslajšimi šlagerji
in očarljivo muziko najpopularnijega komponista
ROBERTA STOLZA
Sestra namestu brata 3 leta
v kadetnici v Dunajskem
Novem mestu!

Dolly Haas —
Gustav Fröhlich
Tibor v. Halmay

Film, ki bo zasenčil slavo nepozabne operete »Dvoje src v 1/2 taktu«

JUTRI VELIKA PREMIERA

Danes predprodaja vstopnic od 11. do pol 13. in od 16. do 19. ure.

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

Šahovski turnir za prvenstvo univerze

Ljubljana, 6. decembra.

V soboto se je vršilo 6. kolo šahovskega turnirja za prvenstvo univerze. Prineslo ni nikakih presenečenj, če ne smatramo pojave dveh neodločenih partij za nekaj izrednega. Nastopili so naslednji pari: Krulc in Preinfalk, Gabrovšek Ludvik in Julij, Asejev in Škerlak, Gerželj in Zupan, Sikošek in Židan ter Šorli in Rupnik Ivo. Partiji Rupnik Zdenko in Sever ter Vidmar in Cibic sta bili prelozeni na željo Severja in Cibica na ponedeljek.

Krulc je kot beli otvoril damin gambit. Preinfalk se je branil s Tarraschovo varianto. Igrala sta zelo mirno in solidno pozicijsko partijo. Obeh stremeljenje je šlo pred vsem za tem, da partije ne izgubita. Po korektno odigrani srednji igri sta prišla v končnico z različnimi tekači, nakar sta se zedinila za remis. Židan je proti Sikošku prišel v pozicijsko igro, ki mu ne leži posebno. Premalo je bil položaj kompliciran za razne pasti in »stupice«. V končnici je Sikošek s kmetom v premoči dobil. Zupan je Gerželju prav tako kakor kolo poprej nudil močan odpor. Le s težavo je uveljavil Gerželj premoč kmeta. Škerlak je kot beli igral proti Asejevu damin gambit. Zastavil je partiji popolnoma pravilno, v srednji igri je izgubil kmeta. Toda po dolgi ambiciozni borbi je partija vendar končala neodločeno. V 6. kolo je padlo tudi srečanje med bratoma Gabrovškoma. Ker sta dosedaj imela približno enak uspeh na turnirju, je bila borba prav resna. Ludvik je kot črni v kritičnem momentu žrtvoval kvaliteto za napad. V zelo živi igri mu je na to uspelo dobiti stolp. da je imel figuro več. Tik pred končno eksekucijo pa je spregledal figuro, vendar je bila končnica še vedno dobljena. Julij je predal partijo šele v nadaljevanju. Šorli je proti Rupniku Ivanu, ki se je bra-

Gregorčič še živi med nami

Prijeten spominski večer v društvu »Soči«

Ljubljana, 6. decembra.

Miklavžev večer je bil, povsod so valile zabave, plesi... V salonu »Pri levu« so se pa zbralo toliko resnih, zamišljenih ljudi, da je primanjlovala prostora. Niso prišli proslavljati Miklavža, pač pa oddolžiti se spominu Simona Gregorčiča, ki je umrl pred 25 leti. Tudi »Sočani« so prejšnja leta miklavževali, letos so pa zabavo opustili. Čas je pretesen, kulturna in narodna dolžnost je prvo.

Najprej je zapel akademski oktet pesem »Na bregu«. Goriški slavček je spregovoril iz pesmi. Značilnost vseh Gregorčičevih glasbenih pesmi je, da so ohranile izvorno melodijo, sočnost in čustvo. Zato so tudi tako hitro ponarodele in so čislane še vedno kakor nekdaj. »Rože je na vrtni plela« je še posebno učinkovala, vedno lepa je pa tudi »Pogled v nedolžno oko«.

Pesem »Naš čolnč otmimo« je tako aktualna, kakor da je zložena nalašč za naše dni. Z globokim razumevanjem jo je deklariral gđ. Danica Klavrovca. Njen bratec, priljubljeni »Cicibane«, je pa prisrčno deklariral pesem »Sam«. Kot novi recitator v Soči se je predstavil še abiturient Dušan Koh, ki je prav prikopno podal Gregorčičevo »Mojim slavicem«. Slednjč je blagajnik »Sočec«, aranžer te lepe prireditve g. Josip Stilič goj predstavil predavatelja g. prof. Ivana Dolenc, ki je nedavno obiskal kraje, kjer je živel Gregorčič. Predavanje je v bogatem sporedu bilo jedro večera.

Pred 50 leti, ko so izšli Gregorčičeve pesmi, je čestital pesniku njegov prijatelj: »Živeli boste, dokler bodo živeli Slovenci! Te besede niso še danes izgubile ničesar na svojem pomenu. Pesem »Sočec« je še vedno aktualna, vaša številna udeležba mi pa dokazuje, je poudarjal predavatelj, da Gregorčič še živi med nami.

O Gregorčiču se je že mnogo govorilo in je težko najti kaj neobdelanega, originalnega. Predavatelj pa ni bil v zadregi zaradi tega, kaj naj pove. Ni se obdelano, kako se je porajala Gregorčičeva pesem, kaj jo je budilo. Predavatelj nas je z besedo in sliko popeljal v solnčno Goriško Opozorjal nas je na njeno karakteristiko in svojstveno lepoto, ki sta vplivali na Gregorčiča ter se izražali v njegovih pesmih. Iz Kobariča smo romali v duhu ob Soči v Krnovo kraljestvo. Pod Kromom, kjer se je bohotil črni trn, je nastala pesem o njem. In tako je pela vsa pokrajina Gregorčiču. Pela je prekrasna hči planin, Soča, pod njegovo rojstno vasio. Na Kuku je stal mešnik med Italijo in Avstrijo. Od tam se odpira razgled proti jugu, boneški ravani. Tu je nastala pesem »Na potučenji zemlji«.

Pesemkove rojstne hiše ni več. Tudi vas Vrsno je popolnoma nova. V svetovni vojni je stala med dvema artiljerijskima ognjema in ni ostal od nje kamen na kamnu.

Ko je predavatelj očrtal Gregorčiča kot pesnika, utemeljil zanimive trditve o nastajanju njegovih pesmi, je še govoril o

v njegovi veliki veri do nedosežnih stvari in prav nič omajalo. Zamaknjen je. Od zunaj do dolgo časa ne pričakuje nobenih dogodkov. Zdi se, da živi nekje daleč od svojega časa nekje zelo daleč, med hribi ali na veliki ravni in posluša pesem. ne preneha poslušati pesem, ki jo je na teh naših blagoslovljenih tleh nekoč v davni mladosti dojel in sprejel vase vso, prav vso.

Zato je z njim tako težko. Povsod in zmerom se mu hoče pesmi, glasne, vesele, otožne pesmi, se mu hoče godbe, da ga dvigne za nekaj trenutkov pod oblake.

Pod oblake!

In morda so bili naši slovenski predniki prav zaradi tega tako dobri janičarji, morda so jih prav zaradi tega turški konji tako zelo ljubili. In jih je prav zaradi te zamaknenosti v godbo turški sultan povlačil menda v velike vezirje.

Naša zgodovina o marsičem molči. In kda' pa kda' se pripeti, da je v enem tednu našega življenja toliko prave zgodovine, ne kolikor je marsikak naš slavnj sosed ne navpravi v teku enega leta. — Močni smo! — Kako ne bi potegovali zgodovina molčala! — Ko pa je v njej toliko strahotnih dni in toliko groze pred živo besedo!

nil s francosko partijo, kmalu prišel v pozicijsko in materijalno prednost, tako da je partijo že zgodaj odločil v svojo korist.

Stanje po 6. kolu je naslednje: Vidmar Milan 5 (1), Gabrovšek L. 5, Preinfalk 4½, Krulc 4, Šorli, Gerželj 3½, Rupnik Zdenko in Gabrovšek Julij 3 (1), Sikošek 3, Asejev, Rupnik Ivo 2½, Cibic 2, Sever 1 (1), Židan, Zupan Škerlak 1.

Noblesse
JUVAN
RATNIKAR

LJUBLJANA PALAČA VIKTORIA

TO JE ZNAMKA OBLEKE TISTI DAM IN GOSPODOV, KI SO ZGLEDNO ELEGANTNI OB NEPRETIRANIH IZDATKIH

Ljudje, ki trpe na otežkočeni telesni potrebi in ki jih zaradi tega mučijo krvno prenapolnenje trebuha, pritisk krvi v možgane, glavobol, močno utripanje srca, dalje ki trpe na boleznih dančne sluznice, fistulah, hemoroidnem zamotku, fistulah, jemljejo za izboljšanje črevesa jutraj in zvečer po četrtinko »Franz Josefovce grenčice«. Vodilni zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se poslužujejo »Franz Josefovce vode po operacijah z najboljšim uspehom. »Franz Josefovce grenčice« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

njegovem zunanem življenju in poklicu. Gregorčič, rojen 1844, se je šolal v Gorici. Zaradi pesniške narave se ni mogel spriznati z matematiko. V prvem razredu gimnazije je padel. Oče pa ga k sreči zaradi tega ni vzel domov. In tako je Gregorčič le maturiral, potem se pa posvetil bogoslovju. Mnogo se je že razpravljalo o tem, ali je bil Gregorčič za ta poklic in ali je bil »dobro« duhovnik. Zadevna razprava je izšla pred 4 leti v koledarju Goriške Mohorjeve družbe. Avtor pravi, da se Gregorčič ni nikdar pritoževal, da je duhovnik. Morda bi se pa kdo skliceval na njegove pesmi, češ, da so baš one vzbudile to vprašanje. Toda, kdor jih dobro prouči, bo našel v njih vso veličino njegove opovedi. V »Daritvici« in »Novomestniku« je jasno opredeljen odnos med njim kot človekom in duhovnikom. Bil je dober duhovnik.

Spremili smo ga v duhu na njegovi življenjski poti od prve službe v Kobariču do njegove smrti v Gorici. Umrl je 24. novembra 1906. Spremili smo ga v planinski raj, k Sv. Lovrencu. V njegov nagrobnik je vklesan čolnar, ki rešuje čolnič. Besede »Naš čolnč otmimo« so pa seveda že izbrisane...

Predavatelj je še govoril o odnosu pesnika do kritike, glede na Mahniča. Zdi se, da je davno rešeno vprašanje, ali so Gregorčičeve pesmi primerne za duhovnika in ali so naperjene proti veri in cerkvi. Isti krogi, ki so prej tako ostro nastopali proti Gregorčiču, so ponatili vse tiste pesmi, ki so jih imeli prej na »nleku«. Predavatelj je končal: »Naj se ne uresniči rek, da pozabljen živi med narodom, kdor ni nikdar ni narod pozabil!«

Po splošnem življenjem odobravanju se je predavatelj zahvalil predsedniku »Sočec«, župan dr. Dinko Puc ter spregovoril na kratko še o Gregorčiču, naznajoč, da ga Primorci časte, ker je bil njihov pravi narodni pesnik, ker je čutil in pel vse, kar so čutili oni najgobje. Bil je in bo njihov pesnik-prerok ter bo živel med njimi, ko ne bo nihče več vedel ničesar o Mahniču! Živahna izvajanja župana dr. Puca, poživljena posebno z osebnimi spomini, so vzbudila mnogo odobravanja.

Nato je gđ. Klavrovca podala »Velikonočno«, nčiteljsčnik Slapar pa je z enako močnim občutem in temperantom deklariral »Jeftejevo prisego« in »Našo zvezdo« seveda je tudi še akademski oktet prav utrano zapel več pesmi. Večer je tako združil v najlepši meri tovarstvo in prijetnost. Med gosti so bili mnogi odlični možje, večji del s soprogami, ter zastopniki Jadranske straže, Narodne odbrane, CMD, Kluba Primorsk, Taborja, Zarje in drugih narodnih in prostnih društev.

Akademija s plesom

TSŠ — Danes ob 20. uri v Trgovskem domu

Rudolf Kresal:

December

December. Tiha pesem, polna ljubezni in dobrote, vsakovrstnih spominov in želja je objela ljudi — in jih bo opajala do Silvestrove noči. Potem se bodo čela spet nagubala, črte v obrazu se bodo čudno zresile, in oči bodo strmele mrko, prav nič veselo v majhen košček papirja, na katerem bo zapisano dvajset dolgih mesecev, za marsikoga dvajset dob, dvajset težkih noči in dni. — Človek bo v tisti košček papirja zakopal vse svoje življenje, vse svoje nade.

Zdaj pa je december. Ljudem se je v prsih nekaj sprostilo. O, saj je komu tako hudo, da komaj še živi, pa vendar, zadnji mesec v letu mu je oddih. Za nekaj dni je kakor omamljen. Okrog usten mu igra nasmeh. Dobrota je v njem in spomini, ki so nekoč bili kot trenutna težka resnica ubijajoči, pa so zdaj le še senca, ki hodijo mimo in človeka obujejo nenehoma k življenju, mu vračajo sile za živi dan.

Saj tako je z nami vsemi. Kadar vse težko mine, smo polni nasmeha in sprave s samim seboj in s svetom.

Miklavž. Kako razkošno je bil nekoč obložen! Kako se je na njem vse lesketalo. Kako velik je bil in mogočen, dobitljiv in strog, pa še v svoji strogosti neskončno usmiljen!

Čudno se je izpremenil. Nič več nima tako lepe bele brade kakor je bil nekoč. Tudi njegova škofovska palica ni več tako bogato okrašena z dragimi kamni.

Kaj, ali je tudi v nebesih kriza?

O, saj če je kriza celo tam gor, tam je naj bo. Tako lepo res je, da Miklavž slovenske zemlje ni zapustil. Ni mogel! Z jabolki in s knjigo v roki je prepotoval mesta in trge in vasi, potkal tu na okno, tam na vrata, ponekod je samo pozdravil — Povsod so ga bili veseli. Če mu je kdo rekel: »Srečno hodi!« ni zameril. V svojo dolgo brado je malo zagodrnjal, pomislil: »Saj tudi pri nas ni vse v redu. Časi so se od tistih doli, ko je mana padala na zemljo, zelo izpremenili.« — In ko je napravil še nekaj korakov, se je ustavil kakor na tih, skrivnostno ukaz, se prijel za svoje močno razoroženo, resno čelo, se ozrl po svetu okrog sebe in začepetal:

»Kako morem tako misliti! Saj na slovensko zemljo mana nikoli ni padala.« In sv. Miklavžu je postalo hudo. V prsih

ga je zabolelo. Obšla ga je misel, težka, polna usodnosti:

»Da, da, zato so tukaj ljudje tako dobri, tako mirni, tako potrpežljivi. Zato se mirno, brez tožba zadovoljujejo s cvičkom. Zato so njihova lica tako blede, njihove roke tako žuljave. Da, da.«

In sveti Miklavž je sklonil glavo. Bila je prva ura jutraj, ko se decembrski dan le rahlo prične svitati. Moral je pohiteti — da mu sveti Peter ne bi zaprl vrat. Zakaj kljub vsej svoji ljubezni do sveta, na katerem je videl nekaj dni toliko dobrih obrazov, toliko zamišljenih oči, se je vsega našega življenja zbal in se z le slabo opravljenim delom vrnil v nebesa.

Bog mu bodi milostljiv! Saj je dobro hotel. Bil je povsem človeški, povsem sodoben. — In palic je razdelil toliko, da prišla na vsakega še tako plemenitega Jugoslovna po dve.

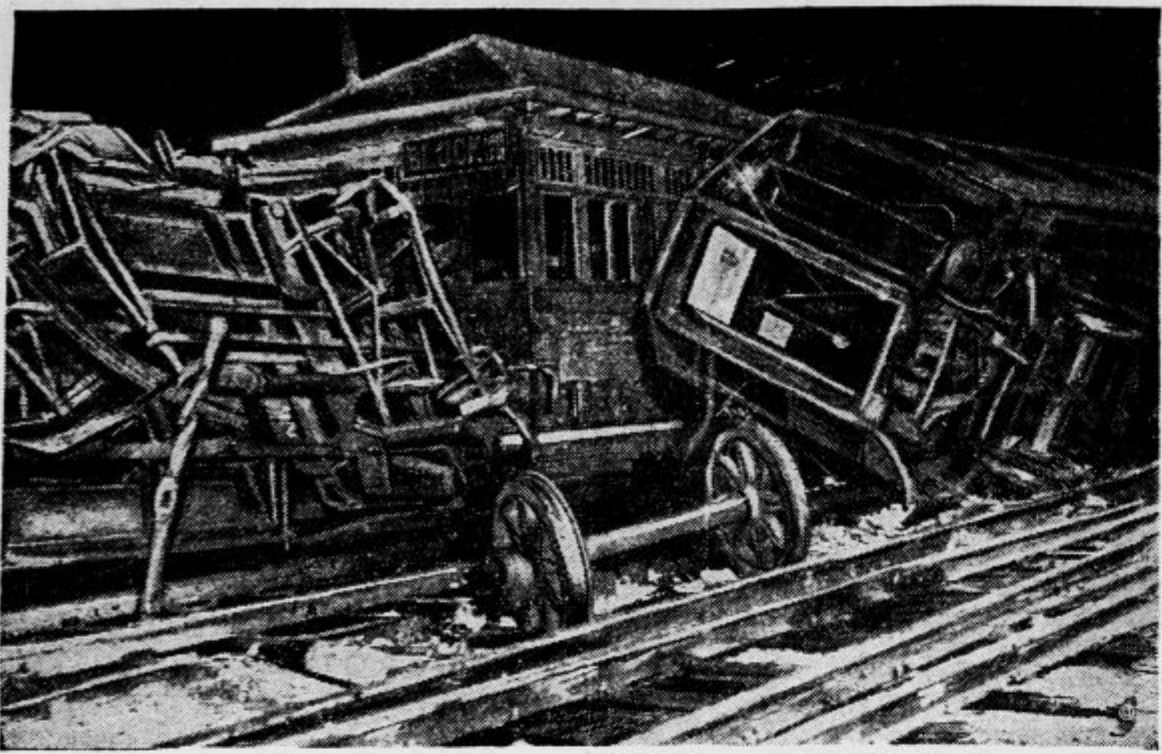
Le nekemu ne more biti ustrezno: Kadar prideta na vsakega še tako plemenitega Jugoslovna po dve palici. Lucifer od veselja joka in mora vsaj peklenski požar nehote gasiti z lastnimi solzami.

Ali vse to nekam čudno, z neveselimi dejstvi prepojeno življenje našega človeka

SOKOLI DOPISUJE SAMO NA SOKOLSKEM PISEMSKEM PAPIRJIU

DOGODKI PO ŠIROKEM SVETU

Strašna železniška nesreča

Prva slika o katastrofi na postaji Wavre — Saint Catherine

Na belgijski postaji Wavre — Saint Catherine je trčil ekspressni vlak Lille - Anversa v bruselski brzi vlak. Prvi vagon bruselskega vlaka se je popolnoma razbil, dva naslednja vagona pa sta se iztrila. Od potnikov sta bila dva takoj mrtva, 17 težko in nad 40 lahko ranjenih.

Nova modna pretiranost

Iz Amerike poročajo, da so si ženske izmislile najnovejši način lišpanja, ki obstoja v tem, da si pozlačujejo, oziroma posrebrajo trepalnice. To modo so si izmislile zaradi tega, ker je minil čas, ko je ženska gledala na moškega z očmi tako zvanega ameriškega »vamp«a. Gre za to, da dobi ženska popolnoma nedolžno in angleško lice. Čim bolj se kaže ta nedolžnost na zunaj, tem modernerji in privlačnejši postaja ženski spol.

Zato so začeli Američani mrzlično iskati učinkov v tej smeri. Iznašli so modo pozlačenih in posrebranih trepalnic, ki prelevijo tudi najbolj vražjo žensko v nedolžnega angela. Po zadrževanju ameriških modnih strokovnjakov so baš pozlačene ali posrebrene trepalnice tisto, kar daje ženski izraz nedolžnosti. Pišejo, da seže umetnost tega najnovejšega modnega trika celo tako daleč, da je mogoče s pomočjo kozmetičnih sredstev podaljšati trepalnice skoraj za še enkratno mero.

Ločitev Cotyjevega zakona

Veliki pariški listi pišejo mnogo o ločitvenem procesu znanega francoskega tovarnarja dišav in časopisnega magnata Cotyja, ki ga je pristojno sodišče obsodilo dvakrat, in sicer prvič na plačilo 300 milijonov frankov, drugič pa na 130 milijonov frankov odškodnine.

Prva razprava je bila v juliju, druga se je vršila pred nekaj dnevi. Zanimivo je, da je Coty izpodbijal plačilno možnost za tako ogromne vsote. Njegov pravni za-

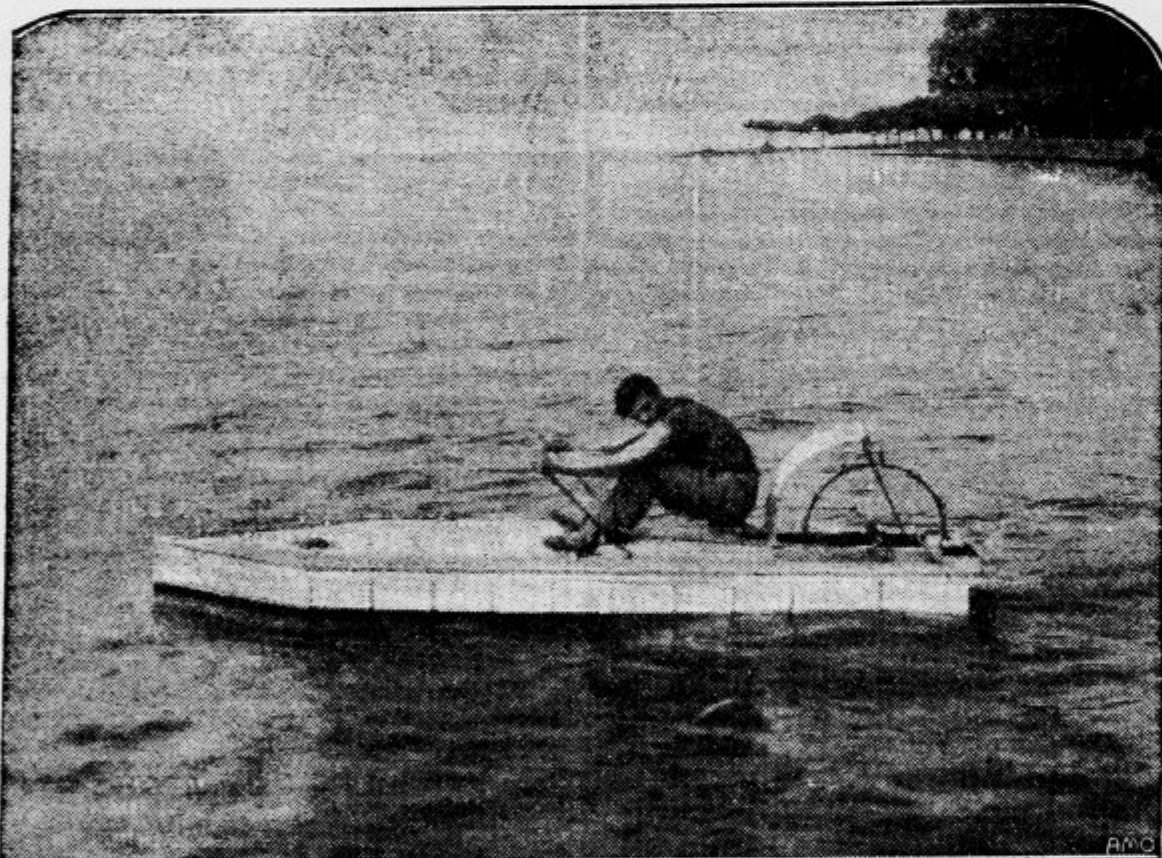
stopnik je predložil sodišču nekakšne dokaze, ki naj bi sodnike prepričali, da je utrpel Coty v Ameriki velike izgube. Ko pa je sodišče vztrajalo pri odločitvi, da mora plačati 130 milijonov frankov, je zahteval tovarnar, da se mu dovoli izplačati to vsoto v desetih letih. Civilno sodišče je tudi to zahtevo odklonilo in je obsodilo obtoženca na takojšnje plačilo 130 milijonov frankov in še stroškov za obravnavo.

V teku ločitvene obravnave se je mnogo omenjalo ime prejšnje Cotyjeve žene. Njen zagovornik je naslikal Cotyja kot revnega trgovskega pomočnika, ki je zaslužil komaj po 150 frankov na mesec. Takrat je Coty vzel za ženo neko v dišavah izvedeno prodajalko, ki mu je s svojo bistroumnostjo in marljivostjo pomagala kvišku. Ko se je okoristil z njenim znanjem in delom, pa ga je minila hvaležnost kakor mnoge druge.

Posodje Napoleonove matere na dražbi

V Berlinu so prodajali iz ostaline pokojnega princa Leopolda Pruskega. Na prodaj je bilo tudi 70 kosov posodja Napoleonove matere. Garnituro je izdelal po Napoleonovem naročilu zlatar Odiet. Cesarjeva mati je zapustila posodje svoji vnukinji Zenaidi, hčerki napolitanskega kralja. Od tam je prišla garnitura v nemško posest. Značilno za današnje čase je, da se garnitura ni prodala v celoti. Iztržili pa so zanj okroglo vsoto 88.720 nemških mark.

Čoln iz pločevinastih škatel

Neki iznajdljiv in za vodni sport navdušen švicar si je zgradil čoln iz odvrženih pločevinastih posod za petrolej. To svojevrstno vozilo je opremil z adaj z lopatistim kolesom na ročni pogon in na ta način po svoje združil lepoto jezerskih voženj z zdravim telovadbo.

Boris Bihersič:

Pepelka

Bela marmorna mizica, vsa polna orodja. Ukrivljene škarjice, nožki in pilice z dolgimi, živo rdečimi držaji, tube, doze, in vse se tako čudno sveti v žarki luči, ki se odbija v zrcalih.

Slava ji je ime. Fantje ji pravijo Slavica ali pa Slavka. Mirko ji je rekel Slavček. Še prav lepo se je slišalo. Samo zato, ker je on rekel. On govori tako lepo. In lep je. In dober.

Zdaj je že dve leti tu. Dve leti, vsak dan od osmih do poldne, od dveh do sedmih, pol osmih, osmih... Med nožki, škarjicami in pilicami. Med ljudmi, ki prihajajo in odhajajo. Neprestano v žarki luči. Od osmih do poldne, od dveh do sedmih, pol osmih, osmih...

Prejle je prišla neka gospa. Stara. Petdeset ali pa še več. V kožuhu, kakor ga Slava še ni videla. In njene roke so bile vse polne prstanov s svetlečimi se kamni.

»Gospodična...«
In tako naprej. Petdeset majhnih želja, kakor vse.

Oprezno je jela obdelovati njene prste. Kakor kipar kip ji je nekoč rekel Mirko, ko je za šalo poskušala svojo umetnost na njem. Tako dolgočasno, da je postajala kar nervozna. V salonu je brčnčala velika muha in se zaletavala

v zrcala, se odbijala v strop in padala omamljena na tla, kjer je počivala, da je potem lahko vnovič začela siliti v zrcala.

Da, če bi te muhe ne bilo, bi Slava od dolgega časa zaspala.

In gospa je bila čisto tiha. Še ganila se ni. Le njeno sopenje je čula in prav to jo je najbolj dražilo. Vse je bilo parfimirano, še njena sapa.

Da, hvala bogu, da je prišla tista muha. Da se je vsaj z nečim ukvarjala. »Gospodična...«

Spet nove želje. Slava uboga. Ker mora.

»Gospodična, kaj ste tako zamišljeni?«
Dvakrat ste že zarezali v meso. Pazite vendar!«

Saj res. Dvakrat je že zarezala. Nekaj krvi, pa ni škoda. Gospa je ima dovolj. Še preveč. Njej je nihče ne pije. Ko bi pa morala dan na dan tu sedeti...

Muha spet brečči. Zaletela se je v zrcalo. Potem se je odbila kakor krogla od jeklenega oklepa. Priletela je gospej na lice in tam obsedela. Roka, ki je prej mirno počivala na mizici, je udarila po licu, muha je padla na tla in obležala kakor mrtva.

Slavi gre na smeh. Namuznila bi se rada. Potem se ji zresni lice. Z gospejinega obraza ji zdrkne pogled na tla, kjer leži muha. Tik gospejine noge. Ali ne slutiti ta neumna muha, v kakšni ne-

Beznica za morfij v Berlinu

Berlinska policija je ponovno aretirala zloglasnega trgovca z morfijem avla Maassa in njegovo ljubavnico, ki je istotako obtožena, da je prodajala morfij in druga mamila. Stanovala sta v temni kleti na Adalbertstrasse, v nepopisno umazanem prostoru.

V neki vdolbini je policija odkrila brizgalno za morfij, ki ni bila menda še nikoli očiščena. Jasno je, da so se žrtve svoje strasti, ki so se posluževale te brizgalne poceni 50 pfenigov za vsak vbrizgljaj, dostikrat iniricirale. Maass je dobival morfij od vojnih pohablencev za majhno odškodnino. Njegovi klienti so izvirali iz najubožnejših berlinskih slojev in jih je obiskoval tudi na domu, če se več dni niso zglasili pri njem. Večkrat so ga obupanci sami ovadili, da bi se ga rešili, in policija ga je spravila že opetovano za zamrežena okna.

Japonski poveljnik v Mandžuriji

General Honjo,

poveljnik japonskih čet v Mandžuriji, ki je vodil boje ob reki Noni kakor tudi pri Mukdenu in Tientsinu

„Boksač na konju“

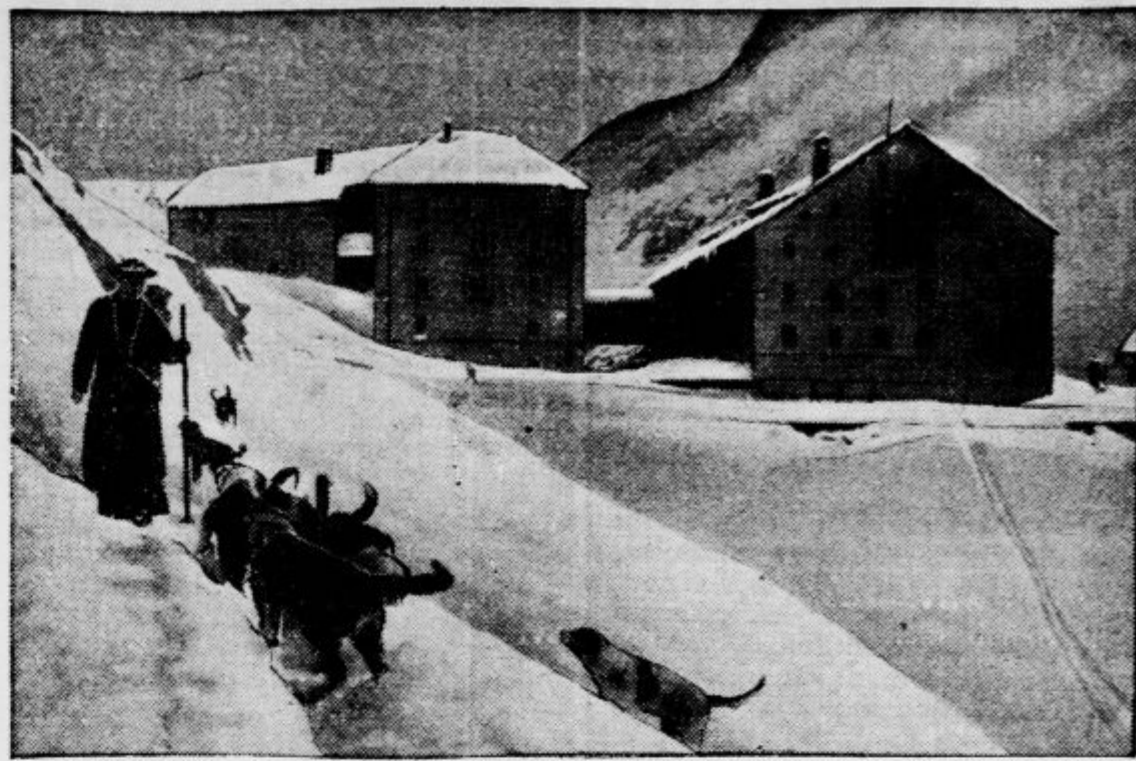

Bivši svetovni prvak v boks Genaco, ki ga je bil nedavno premagal Francoz Peretz, je sklenil končati svojo boksarsko kariero in se zdaj pridno vežba v jahanju

Levi med seboj

V pariškem živalskem vrtu je lev »Jean« napadel svojega tovariša »Halifa«, s katerim sta živela skupno v kletki, in mu odgriznil rep. Že prej je ta lev pokazal svojo divjost s tem, da je pobil do smrti dva levja mladiča. Ko so strežaji videli, kaj je storil z repom svojega tovariša, so odstranili občinstvo in začeli v leva brizgati ledeno mrzle curke vode. Toda tudi hladna prha ni iztreznila razgrete levje krvi. Zverji so morali ločiti šele s strelji iz pištol, nakar sta se zmagovalci in premaganece skrila vsak v svoj kot kletke. Ranjenega leva so nato operirali. Toda tudi on je bil tako razdražen, da so si upali nadenj samo vsi strežaji zoološkega vrta. Povezali so ga z vrvmi in ga vrgli na tla. Nato je stopil v kletko živinozdravnik ter pritrčil levu na njuško masko s kloroformom. Ko je bila zver omamljena, je kirurg odrezal še ostanek repa in obvezal rano. Ko se je lev čez nekaj ur zbudil iz omame, se ni drznil stopiti pred svoje tovariše. Dočim je bil neranjen lev vreden nad 60.000 Din, pravijo, da ni vrčten zdaj niti tretjine te vsote.

Konec samostana na prelazu Sv. Bernharda

Kakor smo že poročali v daljšem članku, se nameravajo bratje sv. Bernharda s svojimi psi izseliti v Tibet

Angleška mladina in filmi

Cenzurna komisija za filme v Birminghamu je nedavno vprašala otroke, mladostnike in odrasle, kaj sodijo o raznih vrstah filmov. Rezultate ankete je objavil londonski list »Lancet«.

Splošna sodba je, da otroci zavračajo zaljubljene zgodbe na platnu. Zelo pa cenijo mladina komične in pustolovske filme, četudi je njih snov zločinska. 350 otrok je izjavilo, da jih zločinski filmi motijo v spanju, ker jih »straše« in jih tlačijo mora. Neki otrok je zapisal: »Nanič sem se samo moriti.« drugi pa: »Navadil sem se, kako lahko prilezem iz lastnega žepa«. Ljubavne filme pa so otroci soglasno odklonili, češ, da so predolgi. Od 1439 otrok je izjavilo 780 vprašancev, da zahajajo v kino po enkrat na teden, 184 celo, da gredo gledat filme dvakrat tedensko, 107 jih je izjavilo, da obiščejo kino vsakih 14 dni, 302 pa gresta v kino po enkrat na mesec. Malenkosten odstotek je odgovoril, da zahajajo v kino po večkrat na teden.

150 deklic, ki so že odrasle šolski klopi, je izjavilo, da zahajajo v kino zgolj zaradi ubijanja časa in zaradi zabave ter zaradi veselja nad razburljivimi prizori. Vse te deklice pa so dajale prednost komičnim filmom. Šele na drugem mestu so priznale zanimivost pustolovskih in detektivskih travov. Najrjasi imajo zgodovinske, komične, šele potem pustolovske in detektivske. Tudi njih obča sodba pa je bila, da se v nekaterih filmih preveč poljubujejo. Ta anketa dokazuje zanimivo dejstvo, da angleška mladina nima prav nič smisla za sentimentalnost in romantiko. Zelo značilno je, da so si v tem enaki moški in ženske.

Uradniške demonstracije

Sklep romunske vlade, da je treba iz razlogov štednje skrajšati tudi uradniške plače, je povzročil med uradničtvom veliko vznemirjenje. Skoraj vsak dan se vrše velike demonstracije v Bukarešti proti znižanju plač.

Sport in film

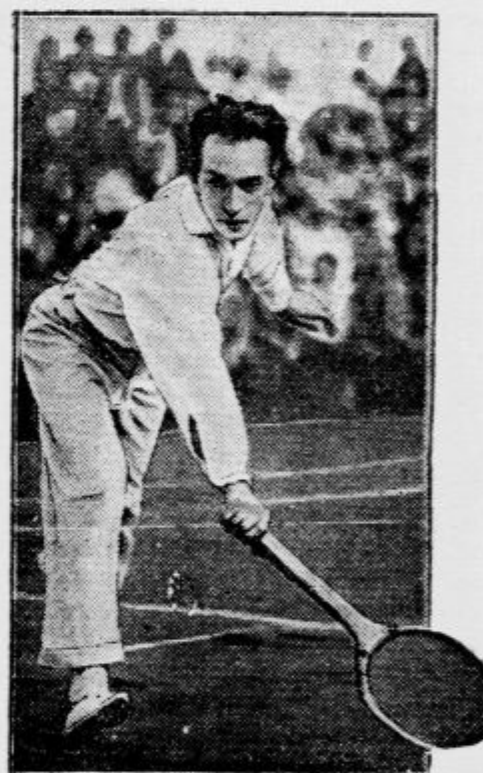

Maks Schmeling s filmsko igralko Anny Ondro v nekem pariškem filmskem ateljeju

Prvi sin po sto letih

Dinastiji maharadž iz Džepura se že sto let ni rodil noben moški potomec, tako da je moral vsakokratni poglavar dinastije adoptirati prestolonaslednika. Sedaj se je maharadži Savaju Manu Singu Bahadurju končno rodil sin in to so proslavili seveda z velikimi slavnostmi. Vlada je proglasil amnestijo za pet let nazaj, ki velja za vse denarne kazni iz tega časa. Kaznovanci dobe še plačane globe nazaj in to bo zneslo lep kuček milijonov. Dalje je maharadža razveljavil vse davke na industrijo draguljev, po kateri slovi Džepar po vsem svetu. Maharadža šteje komaj 20 let in ga je pred 10 leti adoptiral njegov prednik. Njegova država šteje 2,3 milijona prebivalcev.

Najboljši teniški amater

Henry Cochet

je nastopil 3. in 4. t. m. z najboljšim francoskim teniškim naraščajnikom Merlinom v Berlinu, kjer je kazal svojo večino v boju z nemškimi teniški mojstri.

ŽENA V SODOBNEM SVETU

O feminizmu

IX.

Najbolj načelne in odločne bojevnice za ženske pravice so kmalu spoznale, da bo njih borbena misel uspešnejša, če se združijo v močno mednarodno organizacijo. Zato so sklicale 1. 1904. ustanovni kongres v Berlinu, kjer se je osnovala Mednarodna feministična alijansa za žensko volilno pravico. Zvezo je sestavljalo takrat 8 združenj za žensko volilno pravico iz raznih držav. Predsedovala ji je gospa Chapman Catt iz New Yorka. Namen zveze je bil, delati za doseg vseh državljanških pravic za ženo. Ko se je zveza ustanovila, so imele volilno pravico žene v štirih ameriških in štirih avstralskih državah. Začelo se je intenzivno delo za vsakokratni kongres, ki se je vršil vsake tretje leto, je lahko pokazoval na vedno znatnejše uspehe. Znameniti je bil zlasti drugi kongres, ki se je vršil v Amsterdamu 1. 1908., kjer so žene prvič stopile pred svetovno javnost s izčrpnimi poročili o koristnem vplivu ženskega sodelovanja v političnem življenju onih držav, kjer so žene imele politične pravice. Na kongresu v Stockholmu (leta 1911.) se je razpravljalo o naslednjih vprašanjih: kako naj žene, ki že imajo volilno pravico, koristijo ženskemu gibanju v onih državah, kjer še nimajo žene nikakih političnih pravic; koliko je pomagala dosega političnih pravic pri izboljšanju položaja žene v privatnem in javnem življenju; ali je primerno, da vstopijo žene v vse države v politične stranke. — Nato se je vršil še tretji kongres v Budimpešti leta 1913., potem pa je svetovna vojna prekinila delo.

Med svetovno vojno so žene pokazale, da morejo skoro povsod nadomestiti moške. Vse panoge obrti so obratovale dalje z ženskimi močmi, pisarne so poslovale vsaj tako brezhibno kakor prej, v tramvajih je dajala listke ženska, videli smo celo ženske premikale na železnici. Kmetice so orale in oskrbovale domačijo in marsikaka družina si je celo opomogla, ker je odšel mož-pijane. Po vojni so nekatere države — zlasti kjer je vladal naprednejši element — spoznale upravičene zahteve žen po političnih pravicah ter so dale ženam brez oklevanja volilno pravico. In tako je VI. mednarodni kongres IFA, ki se je vršil v Ženevi 1. 1920., proklamiral velik uspeh feministk: v več kakor 20 državah so priznali ženam politične pravice. To je bil eden prvih internacionalnih kongresov po vojni. Žene so bile med prvimi, ki so se jim odprle oči v spoznanju nesmiselnosti sovništvine mrznje, ki se umetno goji med narodi. Pohitele so skupaj, da sestavijo nov program, ki naj pomaga uresničiti idejo socialne pravičnosti in enakosti vseh članov človeške družbe, idejo, na podlagi katere bo za vedno onemogočeno ponovno klanje. Na tem kongresu se je razpravljalo o konkretnih predlogih, kako naj žene v vseh državah, kjer že imajo in kjer še nimajo političnih pravic, vplivajo na oblikovanje nove družbe.

Do 1. 1926, ko se je vršil kongres v Parizu, so dosegle politične pravice žene 40 držav, torej večina vseh, ki so bile vložene v alijansi. Zato je alijansa izpremenila svoje ime v: Mednarodna alijansa za žensko volilno pravico in državljansko ter politično vzgojo žen. Zadnji kongres je bil 1. 1929. v Berlinu.

V stalnih komisijah alijanse se obravnavajo naslednje snovi: Državljan. pravice za ženo, zakonita zaščita delovne žene, enaka morala za moža in ženo, neporočena mati in njen otrok, državljansko poročanje žene, podpora družinam, pobijanje prostitutic, potreba ženske policije in svetovni mir.

Načelno stališče glede na vprašanja je naslednje: Žene zahtevajo iste pravice kakor jih imajo moške v političnem, pravnem in ekonomskem pogledu. Za enako delo enako plačilo, ne glede na to, ali je žena poročena ali neporočena. Ženi materi naj se zagotovi zakonita zaščita. Podpirajo naj se strokovne organizacije, kjer so organizirane tudi žene, kot najuspešnejše obrambno sredstvo za zaščito pravic delovne žene. Neporočeni materi in njenemu otroku je treba priznati enake pravice kakor poročeni. Zaščita naj se ne izvaja kot miloščina, temveč kot pravica, ki ji pripada po zakonu. Predsodke, zaradi katerih trpi mati in otrok, je treba energično pobijati. Poročeni ženi pripadajo glede izmenjave državljanstva iste pravice kakor možu. Za ženo naj ne bosta odločilna niti zakonska zveza niti menjava državljanstva s strani njenega moža, odločuje naj izključno ona sama. Uredi naj se sistem družinskih dokladov. Doklade za otroke naj se izplačajo materam. Glavni vzrok prostitutice je materialna beda, zato sta prvi pogoj njene odprave socialna pravičnost in enakopravnost. Odprava trgovine z dekleti in reglamentacije kakor tudi vseh izjemnih ukrepov, zaradi katerih so prizadete izključno le žene nižjega razreda. Proti dvojni morali. Da se bodo zaščitni zakoni res uspešno izvajali, je potrebno, da se namestijo na odgovorna mesta pri policiji žene, zlasti v onih oddelkih, kjer se obravnavajo prestopki žensk in otrok. V svrhu doseganja trajnega miru je prvi pogoj, da na vsem svetu preneha vsak gospodarski, militarni, politični ali kulturni teror; da si vse države osvoje načelo, da je vsaka napadna vojna zločin. V bodoči mirovni konferenci se morajo vse države zediniti na principu popolne razorožitve.

Na podlagi teh principov izkušajo žene vplivati na vlade svojih držav. Ker so danes povsod tam, kjer imajo politične pravice, še v veliki manjšini, rezultat tega vpliva ni tak, kakor bi si ga želele. Največ uspeha ima njih delo tam, kjer jih podpirajo načelne levčarske stranke.

Hišna upraviteljica nov ženski poklic

Zadnja leta, odkar angleška mesta zidajo stanovanjske naselbine in grade združena stanovanja, so nastavili žene kot hišne upraviteljice. Ta poklic so v Angliji žene izvajale že prejšnje čase, seveda le kot uslužbenke zasebnih hišnih posestnikov. Pri nas ta poklic še ni v ženskih rokah, čeprav lahko upravičeno trdimo, da je za žene posebno primeren.

Kakšne dolžnosti ima hišna upraviteljica? Po angleškem sistemu mora skrbeti za oddajo hiš in stanovanj, za njih nego in oskrbovanje, upoštevati mora vse uradne predpise in še posebej sprejemati želje najemnikov in jih sporočati, opremljene s svojim stališčem na pristojno mesto. Glavni posel

hišne upraviteljice je torej obveščanje s strankami. V Angliji je ta običaj ustvaril oseben vez med strankami in hišno upravo. Navada je, da hišni upravitelj prihaja v hišo vsak teden ob določeni uri; po večini tudi pobira najemnino. Ker izražajo morebitno željo glede stanovanja po večini žene, je zelo vplivno, da nastavlajo žene za hišne upraviteljice, kajti one najboljše presojajo gospodinske potrebe in zahteve domačega ognjišča, vrhu vsega pa so žene med seboj lažje porazgovore. Pogosto si hišne upraviteljice pridobijo pri strankah tako zaupanje, da jih tudi v drugih zadevah prosijo za svet. Neredko se zgodi, da hišne upraviteljice zelo povoljno vplivajo na rodbinsko življenje, da postanejo dobri duh hiše. Prvi pogoj je seveda, da so ne vmešavajo nepoklicane v rodbinske zadeve in da imajo poleg stvarnosti in razsodnosti tudi to lastnost, da čitajo in dušah ljudi in se znajo vživeti v njihove interese.

Koliko lahko koristijo pravi nasveti izkušenih žen za nego stanovanja, za vzdrževanje hišnega inventarja, nam ni treba podurjati. Tudi v Nemčiji, na primer v Frankfurtu ob Meni, so podedne žene zaposlene z nadzorovanjem stanovanj in v zvezi s tem s svetovanjem najemnikom.

Kako rešujejo žensko vprašanje

»Slovenec« od 19. t. m. je prinesel podlistek o življenju in delu sv. Elizabete k 700-letnici njene smrti. Bistvo njenega življenja je obstajalo v žrtvovanju za moža, otroke in siromake. Najbrž glede na to zaključuje članek: »Ta življenjska ima veliko važnost tudi za današnje čase, vsebuje namreč velik program in rešuje različna ženska vprašanja, ki se danes na različne načine obravnavajo. Žene so že mnogokrat snovale in si prizadevale, kako bi si izboljšale svoj položaj v človeški družbi. Tudi danes delajo žene v tem področju z neko nervoznostjo. Precej imamo tako zvanih emancipirank, katere morda celo hočejo, naj bi se moški umaknili iz javnih služb in prepustili ženam vse javno življenje... Žena bodi po svojem življenju svetnica, v družini pa kraljica...«

Kdor količkar pozna vzroke družinskih pojavov, ve, da nobenega življenjskega problema, ki zadeva ljudsko skupino (razred, spol) v celoti ne ustvarja samohotnost posameznikov dotične skupine, temveč da so te pojave posledica gospodarsko-socialnih razmer dotične dobe. Tako je bil tudi položaj žene v vseh dobah odvisen od teh razmer. Torej je umevno, da današnja ženska problema ni ustvarilo nekaj emancipirank, »katere morda hočejo, da bi se moški umaknili iz javnih služb, temveč gospodarski razvoj, ki je prisilil tudi ženo, da si išče zaslужka zunaj doma. Tu ne gre za posameznice, temveč za množico žen, ki delajo že ves čas industrializacije gospodarskega življenja pod najbolj neugodnimi okoliščinami v tovarnah, rudniških rovin, v delavnicah. Mnogo je poročenih in mora preživljati svoje otroke, ker morež zaslужek ne zadostuje. Ali mislite, da te žene ne bi bile rajši svetnice in kraljice doma? Kakšna ironija so take besede v današnjih časih za proletarsko ženo, ki

navadno ne ve, če bodo jutri še imeli kaj jesti ona in njeni otroci. »V prevelikem obsevu človek preneha biti človek.« To velja danes za te žene. Toda kaj govorimo o teh ženah, glede katerih se itak ni nikdar nihče vznemirjal, da bodo njih družine propadle, če bodo matere garale za zaslужek. Šele ko so začele žene siliti v tako zvane višje poklice, je moške začela skrbeti družina. To skrb narekuje nekaterim konkurenčni boj za obstanek, drugim pa reakcionarno pojmovanje družinskih pojavov.

Dejstvo pa je, da danes prav malo moških zasluži toliko, da bi mogli preživljati družino, da je še tista eksistenca, ki jo imajo, tako nesigurna kakor se nikdar, da so izginile dote, s katerimi so kupile vsi meščanske ženske svoje možje in njih naslove. Zato si danes večina mož išče ženo, ki ima lasten zaslужek, da moreta skupaj preživljati družino.

To je prinesel razvoj, ki je danes v povsem drugi fazi kakor je bil pred 700 leti. Zato se današnja žena ne more postavljati na stališče žene pred 700 leti: ona bo »kraljica doma«, otroci naj pa poginjajo od lakote. Prav tako pa morajo tudi neporočene žene v službe, ker danes grofič ni več. Zato pa je v temelju pogrešno mnenje, da se more problem današnje žene rešiti na podlagi zgleda žene, ki je živela pred 700 leti na bogatem dvoru. Pač je lahko njena dobrota vzgled onim, ki kaj imajo, ki pa navadno ne streme za takimi vzgledi. Če pa človek sam ničesar nima, kako naj deli dobrote drugim? Taki smo v večini v današnji proletarizirani dobi. Vobče pa je treba podjovati problem odprave revščine na podlagi socialne pravičnosti, ne miloščine.

Kar pa se tiče emancipirank in njih zahtev, je njih stališče naslednje: »Za enako delo enako plačilo, za enake dolžnosti enake pravice. Nič več in nič manj!« Mislim, da je to zahteva, katere upravičenost mora priznati vsakdo, ki le malo logično misli.

Poklic gospodinje

V tem vprašanju beležimo korak naprej. Zapiski o ljudskem številu v Avstriji imajo gospodinjstvo za poklic. Ne samo žene, tudi moške so že davno spoznali, da je zaposlenje v gospodinjstvu poklic zase, po večini zelo naporen poklic s 16-urnikom, posebno tam, kjer so tesne gospodarske razmere in gospodinja ne more najeti pomočnice. Delu podnevi se pridruži pogosto še nočno delo, če so bolniki v hiši. Kljub temu pa mora mnoga žena zjutraj spet skrbeti moža in otroke pred odhodom v službo in šolo. Vedno znova razpravljajo o vprašanju, ali ni žena upravičena, da zahteva del moževih dohodkov zase.

Temu se lahko smehljajo žene, ki žive z možem v sladkem zakonu. Druge pa, ki vedo, koliko denarja zapravi njihov mož pri drugih ženah ali pa v gostilnah, cenijo uvedbo takih zakonov. Če pomočnice opravljajo gospodinska dela proti plačilu, to je da imajo od gospodinske dohodke, velja njihovo delo kot poklic. Menda lahko sklepamo iz tega, da delo v gospodinjstvu samo zato ni priznano kot poklic, ker ni zvezano z dohodki.

Pogosto slišimo razne argumente: n. pr. da gospodinja ni treba skrbeti za svoje preživljanje. Toda to ni vselej tako! V Ameriki se je pojavil pred kratkim nekakšen

»beg pred zakonom«, v veliki meri pač zaradi tega, ker žene nočejo biti več troji v rodbini. S poklicnim udejstvovanjem si pridobijo gospodarsko neodvisnost in si same ustvarijo svoj življenjski standard. Z neodvisnostjo se dvigne njihova samozavest. Kadar pa se bo posrečilo, in ta čas bo prišel, pridobiti delu v gospodinjstvu zakonito priznanje, kakor je bilo nedavno sklenjeno v holandskem parlamentu, in s tem tudi zakonito ureditev dohodkov med zakoncem, bo marsikatera nasprotnica zakona, ki na ima od narave smisel in veselje do gospodinjstva, rada postala poklicna gospodinja.

IV. mednarodni kongres zdravnic

ki so je z 200 udeleženkami iz 26 dežel vršil na Dunaju od 15. do 20. septembra letos, je pri obvarovanju zakonite zaščite delovne žene sprejel odločbo o enakomerni mednarodni delavski zaščiti. Tudi tu je nastal običajni spor zaradi mnenja, da zaščitni zakoni za žene zavoljo principa enakopravnosti niso sprejemljivi. To tezo so zastopale nekatere skandinavke, angleške in ameriške zdravnice, ki so menile, naj dobe žene za nočno delo boljše plačo narakar naj same skrb za svoje zdravje. Potrebno zaščite nosečnosti so priznale tudi one, toda čas nosečnosti naj bi veljal kot bolezen, ki bi jo plačale bolniške blagajne. Nemška delegacija je opozarjala posebno na to, da zavoljo principa enakopravnosti še ne smemo zanikavati psiholoških posebnosti žene. Velika gospodarska stiska onemogoča zadostno samozaščito, zato je dolžnost zdravnic, da delujejo proti izkoriščanju ženskih moči.

Zaščita delavk, izvajala dr. Hoffa, voditeljica nemške delegacije, pomeni predvsem materinsko zaščito, ker je drugače žena zaradi dvojne obremenitve z gospodinjstvom in tovarniškim delom prehitro izrabljena in invalidna, razen tega pa razni strupi, posebno svinec in bencol, škodujejo otroku v materinem telesu.

V končno sprejeti resoluciji zahtevajo zdravnice uvedbo enakomerne mednarodne delavske zaščite, nadzorstvo nad obrati po šolanih obrtnih zdravnicah in zdravnicah, obvezno pouk medicincev in medicink o obrtni higieni in poklicnih boleznih, dalekosežno kontrolo domačega dela pri možih in ženah in naposled izvršitev načela: »Enaka plača ob enakem delu za moža in ženo!«

94-letna delavka. 94-letna Polly Gladby-jeva je že davno prekoračila svetopisemsko starost, toda še vedno roma dan za dnem v predilnico tvrdke Archibald Turner & sin v Leicesteru, kjer z malimi presledki — kratki dopusti in bolezenski dnevi — hodi na delo že 85 let. Ko so ji šefi že pred dvestoletji sporočili svojo odločitev, da ji izstavijo pokojnino, da bo v miru uživala večer svojega življenja, je starka izjavila, da tega ne more sprejeti. Ona mora naprej opravljati svoje delo, saj se počuti dobro le pri delu in obližju svojih tovarišic. Doma bi se čutila samotna in postala bi stara.

MALI OGLASI

Službo dobi

Vajenca
za elektrotehniško obrt
sprejme ing. M. A. Grahč,
Elek. Ljubljana, Gradišče
št. 10. 57703-1

Dekle
srednjih let, vajeno kuje
in vsa ga hišnega dela,
sprejme Fock v Kranju.
57313-1

Delavca
za brušenje in poliranje
kovin sprejme. Ponudbe
z navedbo dosedanjega
poslenja na oglasni oddel.
Jutra pod »Kovince«.
57131-1

Učenca
sprejemam v trgovino s
mešanim blagom. J. Laurič,
Vrankso pri Celju.
57594-1

Kuharico
samostojno, 35-letno. Ponudbe
na oglasni oddel.
Jutra pod »Lepo mesto«.
57633-1

Učenko
za poštene rodbine sprejme
salon Elisee, Novi trg 5/III
57700-1

Službo išče
2 mlajši služkinji
Nemki, začetnici — 152eta
službi, Poljskanska cesta 54
I. nadst., vrata 15.
57548-2

K šivilji
v pomoč gospodinjstvu in
življenju gre 23letno dekle.
Dopise na oglasni oddel.
Jutra pod »Pomočnica«.
57364-2

Damska frizerica
mlajša, išče mesto pomočnice.
Ponudbe na podružnico
Jutra v Mariboru
pod »Frizerica«.
57453-2

Pletilja

poštena in izurjena v vsem
pletilskem delu, išče na
mesenčje. Ponudbe na ogl.
oddela Jutra pod šifro
»Pletilja 30«. 57460-2

Kuharica
išče službo v mestu ali na
delehi. Ponudbe na oglasni
oddela Jutra pod šifro
»Kuharica«. 57718-2

Štrikarica
dobro izurjena in s dobri
mišicami, išče zaposlitev.
Ivanča Hudi pri Muhih,
Ljubljana, Florjanska
ulica 10/II. 57733-2

Pouk

ČAMERNIKOVA
šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36
(Jugo Antoi) telefon 2236
Prva oblika koncesionarna
Prospect 15 zastoj — pi
šite ponji 251

Zaslужek

Krojač
išče delo na dom. Izdeluje
je obleke in sukne po
najnovejši modi. Naslov
v oglasnem oddelku Jutra.
57644-3

Oblacila

Kožuh
dobro obranjen kupim. Naslov
pove oglasni oddel.
Jutra. 57734-13

Prodaj

Otroška posteljica
bela, lesena, s predalom,
poceni napravlja. Naslov
pove oglasni oddel.
Jutra. 57650-6

Perzijsko preprogo

in cinaste krožnike
prodaj. Naslov v oglasnem
oddelu Jutra. 57730-6

Kapital

Kartoteka
brez dvoma boljši
kakor nerodne
knjige
»KARTOTEKA«
Ljubljana
Selenburgova ul. 6/I
Telefon 33-33. 297/3

Posest

Hišico
v mestni groznici jami
prodaj za 15.000 Din. Na
slov pove oglasni oddel.
Jutra. 57697-20

Zemljišče

nasop posejano — okoli
240.000 m² po vinski ceni
(a 35 para m²) prodaj. —
Ponudbe na oglasni oddel.
Jutra pod »Gorenjake«.
57424-20

Nova hiša

tristanovanska, pod ugodi
nim pogojem napravlja. Na
slov pove oglasni oddel.
Jutra. 57406-30

Posestvo

obsega 12 oratorov, v
Savinjski dolini ugodno
proda Crepišek. Celje
gostilna »Jelenc«. 57803-30

Stanovanje

v novi hiši, 2 sob in kuhinjo, ter pritlikin, s električno, oddam s 1. januarjem, Rožna dolina c. XV.
57654-31

Stanovanje

dvosobno, s kopalnico in
priliktinami, elektrika,
parket, oddam po smerni
ceni v vili »Valley«, Herbersteinova 10, Staden
57666-21

Stanovanje

naslov in kuhinjo oddam.
Naslov v oglasnem oddelku
Jutra. 57648-31

Stanovanje

obsega 12 oratorov, v
Savinjski dolini ugodno
proda Crepišek. Celje
gostilna »Jelenc«. 57803-30

Gostilno

jam v najem proti kavčici
Ponudbe na oglasni oddel.
Jutra pod šifro »Vinski«.
57743-17

Stanovanje

dvosobno, s kopalnico in
priliktinami, elektrika,
parket, oddam po smerni
ceni v vili »Valley«, Herbersteinova 10, Staden
57666-21

Stanovanje

naslov in kuhinjo oddam.
Naslov v oglasnem oddelku
Jutra. 57648-31

Stanovanje

obsega 12 oratorov, v
Savinjski dolini ugodno
proda Crepišek. Celje
gostilna »Jelenc«. 57803-30

Stanovanje

obsega 12 oratorov, v
Savinjski dolini ugodno
proda Crepišek. Celje
gostilna »Jelenc«. 57803-30

Stanovanje

naslov in kuhinjo oddam.
Naslov v oglasnem oddelku
Jutra. 57648-31

Stanovanje

obsega 12 oratorov, v
Savinjski dolini ugodno
proda Crepišek. Celje
gostilna »Jelenc«. 57803-30

Stanovanje

naslov in kuhinjo oddam.
Naslov v oglasnem oddelku
Jutra. 57648-31

Stanovanje

obsega 12 oratorov, v
Savinjski dolini ugodno
proda Crepišek. Celje
gostilna »Jelenc«. 57803-30

Stanovanje

obsega 12 oratorov, v
Savinjski dolini ugodno
proda Crepišek. Celje
gostilna »Jelenc«. 57803-30

Stanovanje

dvosobno, s kopalnico in
priliktinami, elektrika,
parket, oddam po smerni
ceni v vili »Valley«, Herbersteinova 10, Staden
57666-21

Stanovanje

naslov in kuhinjo oddam.
Naslov v oglasnem oddelku
Jutra. 57648-31

Stanovanje

obsega 12 oratorov, v
Savinjski dolini ugodno
proda Crepišek. Celje
gostilna »Jelenc«. 57803-30

Stanovanje

naslov in kuhinjo oddam.
Naslov v oglasnem oddelku
Jutra. 57648-31

Stanovanje

obsega 12 oratorov, v
Savinjski dolini ugodno
proda Crepišek. Celje
gostilna »Jelenc«. 57803-30

Stanovanje

naslov in kuhinjo oddam.
Naslov v oglasnem oddelku
Jutra. 57648-31

Stanovanje

obsega 12 oratorov, v
Savinjski dolini ugodno
proda Crepišek. Celje
gostilna »Jelenc«. 57803-30

Stanovanje

naslov in kuhinjo oddam.
Naslov v oglasnem oddelku
Jutra. 57648-31

Stanovanje

obsega 12 oratorov, v
Savinjski dolini ugodno
proda Crepišek. Celje
gostilna »Jelenc«. 57803-30

Stanovanje

obsega 12 oratorov, v
Savinjski dolini ugodno
proda Crepišek. Celje
gostilna »Jelenc«. 57803-30

Stanovanje

dvosobno, s kopalnico in
priliktinami, elektrika,
parket, oddam po smerni
ceni v vili »Valley«, Herbersteinova 10, Staden
57666-21

Stanovanje

naslov in kuhinjo oddam.
Naslov v oglasnem oddelku
Jutra. 57648-31

Stanovanje

obsega 12 oratorov, v
Savinjski dolini ugodno
proda Crepišek. Celje
gostilna »Jelenc«. 57803-30

Stanovanje